

HANHIKIVI

Näkökulmista diskursseihin

Otto Valinen

AMK 20151B

2017

Tiivistelmä

Tekijä Otto Valinen	Tutkinto/kurssi ja opinnäytetyö/nimike Poliisi (AMK) 2015 1	
Julkaisun nimi Hanhikivi : Näkökulmista diskursseihin	Julkisuusaste Julkinen	
Ohjaajat ja opintoaine/opetustiimi Myllylä Markku	Opinnäytetyön muoto Laadullinen tutkimus	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Pyhäjoella sijaitsevan Hanhikiven ydinvoimalaitoksen rakentaminen on aloitettu. Niin ydinvoima, laitoksen sijainti, kuin moni muukin seikka on saanut osan kansasta nousemaan hanketta vastaan ja nostanut aktivismin profiilia monessa yhteydessä. Tämä opinnäytetyö antaa tietoa niistä aktivistiryhmistä ja muista tahoista, jotka ovat olleet Hanhikiven ydinvoimalaitoksen rakentamista vastaan. Eräät yhdistykset ovat harjoittaneet rakennustyömaan alueella ja sen läheisyydessä kansalaistottelemattomuutta ja suoraa toimintaa. Mielenilmauksia on jouduttu rajoittamaan poliisin toimesta, sillä niistä on aiheutuut väkivaltaa sekä suuriakin omaisuusvahinkoja. Pohdin aktivistien tarkoitusperiä sekä toimintamalleja. Opinnäytetyön yksi oivalluksista oli huomata eri yhdistysten ja ryhmien tiedotuskanavia sekä verkostoitumista.</p> <p>Analyysi on tehty laadullisen tutkimuksen keinoin ja materiaalina on käytetty Ylen uutispalvelun julkaisemia uutisia. Tarkoituksena oli selvittää, miten aiheesta on uutisoitu ja minkälaisista näkökulmista aihetta on tarkasteltu kyseisessä mediassa. Keskeisinä tuloksina voidaan todeta, että uutisointi on ollut pääosin objektiivista asioiden tarkastelua, mutta erilaisia lähtökohtia on otettu esille haastattelujen pohjalta tehdyissä artikkeleissa. Uutispalvelu on tuottanut monipuolista sisältöä, joka on tehnyt aiheen tutkimuksesta mielenkiintoista ja ajatuksia herättävää. On mielenkiintoista seurata tilanteen jatkumista vielä tästäkin hetkestä eteenpäin.</p>		
Sivumäärä 66 sivua	Tarkastuskuukausi ja vuosi 5/2017	Opinnäytetyökoodi (OPS) AMK2015ONT
<p>Avainsanat</p> <p>Ydinvoimalat, Pyhäjoki, aktivismi, diskurssianalyysi</p>		

Sisällys

1. JOHDANTO	4
2. HISTORIAA JA NYKYPÄIVÄÄ.....	5
2.1 Aktivismi	6
2.2 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen.....	7
2.3 Koijärvi loi paljon uutta	8
2.4 Kohti 2000-lukua.....	9
2.5 Suora toiminta	10
2.6 Suoran toiminnan laillisuudesta	13
2.7 Mielenpiteet koskien Hanhikiveä.....	13
2.8 Aikaisemman tutkimuksen satoa.....	14
3. HANHIKIVEN YDINVOIMALAITOSTA VASTAAN.....	17
3.1 Pro Hanhikivi	18
3.2 Hyökyaalto-verkosto	19
3.3. Maan ystävät.....	20
3.4 Takku.net.....	22
3.5 STOP Fennovoima!.....	23
4. TAPAHTUI HANHIKIVELLÄ.....	24
4.1 Poliisin tiedotteet Hanhikiveltä	24
5. AINEISTO JA MENETELMÄT	28
5.1 Tutkimuksen aineisto	28
5.2 Tutkimuksen menetelmä	30
6. TULOKSET.....	34
6.1 Motiivi – diskurssi.....	37
6.2 Toiminta – diskurssi	41
6.3. Seuraus – diskurssi	45

7. JOHTOPÄÄTÖKSET	47
7.1 Tutkimuksen luotettavuus	54
8. POHDINTA	57
9. LÄHTEET	59
9.1 Internet- lähteet.....	59
9.2 Kirjalliset lähteet	62
9.3 Tutkimuksen aineistolähteet.....	63
9.4 Poliisin tiedotteet.....	64

1. JOHDANTO

Pyhäjoella sijaitseva Hanhikivenniemi on kaavailtu Suomessa seuraavaksi paikaksi, johon rakennetaan ydinvoimalaitos. Suomessa on jo neljä ydinvoimalaitosta, kaksi niistä sijaitsee Eura-joen Olkiluodossa ja kaksi Loviisassa. Olkiluotoon on myös rakenteilla kolmas ydinvoimalaitosyksikkö. (Stuk.fi 22.12.2016: Suomen ydinvoimalaitokset.) Ydinvoima herättää kiivastakin keskustelua ympäri maailmaa, toiset ovat sen kannalla, toiset sitä vastaan ja kolmannet löytävät itsensä jostain kahden ääripään väliltä. Ydinvoima nähdään tärkeänä sähköntuotannon mahdollisuutena ja toisaalta uhkana ympäristölle ja turvallisuudellekin. Mielessä ovat ydinvoimalaonnettomuudet ja siitä edelleenkin kärsivät ihmiset ja alueet. Ydinvoima sai Suomessa lisää huomiota, kun julkistettiin tieto, että Hanhikivelle alettaisiin rakentaa vuonna 2018. Tässä tutkimuksessa perehdytään ydinvoimalaitoksen rakentamista vastustaviin tahoihin, aktivismiin ja sen eräisiin sivutuotteisiin sekä uutisoinnista, joka koskee juuri Hanhikiven rakennustyömaan vastustamista.

Aihe on ajankohtainen ja tärkeä, sillä kertoo myös nykypäivästä oman aihealueensa puitteissa. Rakennustyöt Hanhikivellä ovat tätä opinnäytettä kirjoittaessa käynnissä ja mahdollisia aktivistien tekemiä suoran toiminnan iskuja tai mielenilmauksia voi olla tulossa. Suuremmissa mittakaavassa taas poliittinen ääriliikehdintä on ollut otsikoissa sen ilmentyessä myös terrorismina eri maissa. Tämä on osaltaan vaikuttanut siihen, että myös kansalaisten turvallisuudentunne on muuttunut huolestuneempaan suuntaan. (Yle.fi 18.4.2017: Ylen uhkakuvakysely: Tukholman isku lisäsi selvästi suomalaisten väkivallan ja terrorismin pelkoa).

Suomessa on pitkälti arvostettu luontoa, ja sen tarjoamia virkistäytymismahdollisuuksia. Ei ole tavatonta, että silloin kun enemmän tai vähemmän luonnon tilassa oleva alue halutaan raivata teollisuuden tai muun rakentamisen tieltä, niin se herättää vastustamista sen kaikissa muodoissa. Kuten tullaan huomaamaan, kohtalaisen lyhyellä aikavälillä on aikaisemminkin kansalaisaktiivismin voimin saatu torjuntavoitto luonnolle ja vastapuoli on saanut väistyä. Voidaan jo sanoa, että aktivismilla on ollut oma panoksensa mukana historian kirjoittamisessa Hanhikiveä koskien.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on ensinnäkin valjastaa lukija siihen, mitä Hanhikivellä on tapahtunut ydinvoimalaitoksen rakentamisen aloittamisen yhteydessä. Tutkimuksen teoriaosasta lukija saa perehdytyksen aihepiirin kannalta tärkeän käsitteistön hahmottamiseksi. On myös tarkoituksenmukaista käsitellä tapahtumia sosiaalisena ilmiönä, koska ydinvoiman lisäksi aihealueeseen liittyy suuresti keskustelua herättäviä käänteitä ja teemoja.

Opinnäytetyö on tutkimuksellinen, ja sen tutkimustehtävänä oli vastata esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Kysymyksiin haettiin vastauksia diskurssianalyysin keinoin. Tutkimuskysymykset tarkentuivat siihen, miten Hanhikiven ydinvoimalan rakennushankkeesta uutisoidaan ja millaisia näkökulmia niistä on havaittavissa.

2. HISTORIAA JA NYKYPÄIVÄÄ

Seuraavassa on avattu joitain käsitteitä, jotka liittyvät tämän opinnäytetyön aiheeseen. Jotkin käsitteet eivät ole suoraan kytköksissä tutkimukseen, mutta olen kokenut ne aiheetta syventäviksi ammatillisesti sekä eheän kokonaiskuvan saamiseksi. Osa käsitteistä on kuitenkin niin laaja-alaisen perustan omaavia, että niiden käsittelemättä jättäminen – edes näin suppeasti – olisi ollut mielestäni kaikkea paitsi asiaan kuuluvaa. Kenties pieni pala aktivismia ja sen historiaa auttaa aiheeseen aiemmin perehtymätöntä lukijaa hahmottamaan tätä työtä hiukan paremmin.

Muutaman keskeisen aiheeseen liittyvän käsitteen jälkeen luvassa on aktivismin ilmentymästä sekä aktivisteille tyypillisen, Suomessa päätään nostaneen suoran toiminnan esittelyä sekä osoituksia siitä, miten se on Hanhikivellä aiemmin ilmentynyt. Tähän kappaleeseen on myös sisällettyä yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona mielenilmaisun laillisuuden määrittelemistä ja tietopohjan lisäämiseksi lyhyt katsaus eri toimijoilta julkaistujen mielipidekyselyiden läpikäyntiä.

2.1 Aktivismi

Suomenkin historian aikana kansalaisaktivismilla on ollut suuri rooli ja voidaan sanoa, että kansalaisliikchedinnällä on ollut merkittäviä vaikutuksia jopa Suomen itsenäistymiselle ja sen turvaamiselle. Metsämäki ja Nisula kuvaavat aktivisteja neutraalisti ilman leimaamista oikeaan tai väärään, vaan pitää "aktivistia" sellaisena henkilönä, joka ajaa tavoitteitaan kansalaisyhteiskunnan piirissä. (Metsämäki & Nisula 2006, 7.)

Jyväskylän yliopiston internet-sivuilta löytyvässä sanastossa on käsitelty kansalaisaktivismia ja luonnehdittu sitä oma-aloitteisena sekä organisoitumiskykyisenä liikkeenä, missä politiikkaa harjoitetaan normaalien keinojen ulkopuolella. Voidaan siis sanoa, että kansalaisaktivismi on politiikkaa ilman sen yleisesti käytettyjä toteutuskeinoja kuten eduskuntaa tai hallitusta. Aktivismissa ajatusmaailman lähtökohta on esimerkiksi se, että siinä tarjotaan ja tuetaan erilaista tai uutta näkökulmaa jos koetaan jokin asia ongelmallisena. (Lappalainen, luettu 6.5.2017.)

Käsitteenä aktivismi on monimuotoinen sen ollessa vaikuttamassa erilaisten asioiden kehitykseen ympäri maailmaa. Tästä esimerkkeinä aktivismi on vaikuttanut Suomen itsenäistymiseen, työntekijöiden oikeuksien kehittymiseen sekä luonnon ja ympäristön huomioimiseen politiikassa. (Metsämäki & Nisula 2006, 7). Periaatteessa aktivismi voidaan jakaa lailliseen tai laittomaan, suoraan toimintaan tai symboliseen tekemiseen. Onkin asiaankuuluvaa käydä läpi hiukan aktivismin historiaa ja ilmentymistä Suomessa liittyen juuri luonnon ja ympäristön huomioimiseen, sillä tämän opinnäytetyön aihe kulkee sen kanssa käsi kädessä.

Aktivismi on aatteena jalostunut ja kasvanut, mutta myös jakautunut osin viralliseksi yhdistystoiminnaksi ja puolueiksi, mutta toisaalta vielä on epävirallisia ja vähemmän laillisin keinoin toimintaansa harjoittavia järjestöjä. (Metsämäki ja Nisula 2006, 338-340). Voidaan sanoa, että kansalaistottelemattomuus ja suora toiminta on jäänyt ikään kuin kytämään ja leimahtaa tietyissä tilanteissa liekkeihin. Pinnan alla toiminta jatkuu kuitenkin tiedottamalla ja verkostoitumalla.

2.2 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Laillisena yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona on Perustuslain 2 luvun 13§ (11.6.1999/731) mukaan turvattu kokoontumis- ja yhdistymisvapaus. Kokouksien ja mielenosoitusten järjestäminen on sallittua lupaa hankkimatta. (PEL 2:13§ 1) Kokoontumislaki (22.4.1999/530) turvaa tämän perusoikeuden toteutumisen ja antaa sille samalla tietyt raamit. Yleinen kokous, johon kuuluu myös mielenosoitus, on järjestettävä rauhanomaisesti eikä siinä saa vaarantaa osanottajien tai sivullisten turvallisuutta. Ympäristölle ei saa aiheutua huomattavaa haittaa. (KokL 1:3§) Julkisen vallan käyttäjän, kuten poliisin, on turvattava oikeus kokoontumiseen ilman ulkopuolista häiriötä. (KokL 1:4§) Kaikilla on kuitenkin oikeus osallistua tai seurata mielenosoitusta. (KokL 2:6§) Sääntönä on, että yleisellä paikalla järjestettävän mielenosoituksen tai muun yleisen kokouksen järjestäjän on tehtävä ilmoitus paikkakunnan poliisille vähintään kuusi tuntia ennen kokouksen alkamista. (KokL 2:7§.)

Mikäli yleinen kokous aiheuttaa huomattavaa haittaa ympäristölle, vahinkoa omaisuudelle, vaarantaa turvallisuutta, häiritsee sivullisia tai liikennettä, voi poliisi yleisen kokouksen yhteyshenkilön kanssa neuvoteltuaan näyttää kokouksen tarkoitukseen sopivamman paikan. (KokL 2:10§) Poliisille on annettu toimivalta valvoa sekä tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin järjestyksen ylläpitämiseksi. Virkatehtävässään poliisilla ja pelastusviranomaisella on vapaapääsy niin yleiseen kokoukseen kuin yleisötilaisuuteenkin. (KokL 4:19§.)

Kuten opinnäytetyön myöhemmässä osassa tullaan huomaamaan, poliisi on ryhtynyt toimenpiteisiin järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi mielenosoituksen aikana. Toisaalta tiedossa ei ole, kuinka lailliset perusteet yleiselle kokoukselle Hanhikivellä on ollut. Onko poliisille tehty ilmoitusta yleisestä kokouksesta, ja täyttyykö ilmoituksessa sen kriteerit esimerkiksi paikasta, alkamisajasta ja arvioidusta päättymisajasta, kokouksessa käytettävistä rakennelmista ja muista erityisvälineistä sekä yhteyshenkilön tavoitettavuustiedot (KokL 2:7§).

2.3 Koijärvi loi paljon uutta

Suomalaisen ympäristöaktiivisuuden lähtölaukaukseksi kutsuttu Koijärven tarina sai kipinänsä vuonna 1979. Metsämäki ja Nisula kirjassaan kertovat Koijärven tapahtumista, että kyseessä oli periaatteessa tavallinen, mutta linturikas metsäjärvi. Maanviljelijät tahtoivat kuivattaa järven ja halusivat leventää sen laskuojia. Koijärvi oli kuitenkin luonnonsuojelijoille tärkeä paikka, joten järjestettiin talkoot ojan tukkimiseksi. Maanomistajat menivät asiansa ajamiseksi häätämään luonnonsuojelijoita pois ja tilasivat traktoreita padon purkamiseksi, mutta luonnonsuojelijat keksivät kahlehtia itsensä ketteillä traktoreihin kiinni. Media huomasi ennen kuulumattoman tempauksen ja tapaus levisi laajemmalti kansan tietoisuuteen. (Metsämäki & Nisula 2006, 243-244.) Tilanne Koijärvellä kesti useita päiviä ja sen vaikutukset näkyvät vielä nykyäänkin. Konkreettisimmillaan aktiivisuuden tavoite oli tuolloin onnistunut, sillä Koijärvi on vieläkin järvi. Mukana sovittelemassa oli kuitenkin valtio, joka auttoi molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

Koijärven tapahtumissa on paljon samankaltaisuutta opinnäytetyön aiheena olevien tapahtumien yksityiskohdissa. Eräät aktivistit ovat jo tuolloin Koijärvellä köyttäneet itsensä työkoneisiin ja saivat paikallisilta tukea tempaukselleen (Metsämäki & Nisula 2006, 244). Samankaltaisia viitteitä on ollut havaittavissa myös Hanhikiven tapahtumissa. Suurta osaa näyttelee median antama julkisuus, joka itsessään on usein mielletty yhdeksi aktiivisuuden tavoitteista. Aktiivisuuden myötä kansalaisvastustus on tuottanut tämänkin jälkeen tulosta ja nimenomaan myös ydinvoimaa koskevissa kysymyksissä. Imatran voima oli suunnitellut ydinvoimalaa Helsingin itäpuolelle, mutta hanke oli kaatunut kansalaisvastustuksen takia. (Metsämäki & Nisula 2006, 247.)

Koijärven tapahtumien aikoihin oli Yhdysvalloissa, Harrisburgissa tapahtunut ydinvoimalaonnettomuus. Vastustus ydinvoimaa kohtaan nousi nopeasti ja kultivoitui muutamassa päivässä organisoituun mielenosoitukseen. Ydinvoiman vastustaminen oli saanut suuren yleisön huomion ja 1977 perustettu Energiapoliittinen yhdistys (EVY) sai hetkellisesti lisää kannattajakuntaa. Useistakin syistä EVY kuitenkin pikkuhiljaa kuihtui kokoon, ja ydinvoiman vastustaminen

1980-luvun lopulla jäi enimmäkseen Naiset ydinvoimaa vastaan -liikkeen sekä Greenpeacen harteille. (Metsämäki & Nisula 2006, 246-252.)

2.4 Kohti 2000-lukua

Suomessa tapahtunut aktivismi sai uusia piirteitä 1990-luvun puolivälin tienoilla. Joukko eläinten oikeuksista huolissaan olleita ihmisiä perustivat Oikeutta eläimille -järjestön, joka halusi toteuttaa perinteisiä keinoja vaikuttavampia toimintatapoja. Tarkoituksena oli saada eläinten oikeudet laajemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun ja mediaan. Epäkohtina pidettiin turkistarhausta, lihateollisuutta ja koe-eläintoimintaa. (Metsämäki & Nisula 2006, 289-290.) Kyse ei ollut niinkään positiivisen julkisuuskuvan saavuttamisesta, vaan mediahuomion saamisesta ja järjestäytyneestä vaikuttamisesta. Eläinten vapautusrintaman nimissä tehtiinkin perinteistä mielenosoittamista poikkeavaa toimintaa, kuten 1995 tapahtui turkistarhaisku Pohjanmaalla. Iskun tuloksena joukko tarhattuja kettuja pääsi vapaaksi. Mediahuomiota isku saavuttikin, mutta pääosin sitä on luonnehdittu negatiivis-sävytteiseksi sekä kyseenalaistavaksi. Huomion myötä eläinaktivistit saivat joka tapauksessa äänensä kuuluviin ja saivat ymmärrystä ja lisää kannatusta. Turkistarhaiskut jatkuivat eri henkilöiden toimesta aktiivisena vielä muutaman vuoden, esimerkiksi vuonna 1998 poliisi rekisteröi iskuja 161 kappaletta ja 1998 55 kappaletta. (Metsämäki & Nisula 2006, 291, 293-299.) Mediahuomiosta on myös todettu, että liikkeet tarvitsevat sitä olemassaolonsa edistämiseksi ja näyttävät tempaukset ovat mediahuomiolle edellytys. (Rasimus 2006, 226.)

Aktivismi koettiin usein juuri tiettyyn asiaan ja mielipiteeseen nojaamisena. Näitä valikoituja mielipiteitä ajettiin eteenpäin ja pyrittiin hakemaan vaikutusta asiaan. Toisille aktivismi muodostui kuitenkin elämäntavaksi, eikä yksittäisiin asioihin vaikuttaminen enää riittänyt. Asiaan liittyi joidenkin kohdalla myös poliisivastaisuus, joka konkretisoitui esimerkiksi erilaisina ohjepamfletteina kun joutuu asianosaiseksi rikosasiassa. Tarkoituksena näillä oli tehdä poliisin työstä hankalaa. Asennoitumisen syynä oli muun muassa mellakointiin johtaneet tapahtumat ja siihen liittyvät erilaiset näkemykset poliisin toiminnasta. (Metsämäki & Nisula 2006, 307.) Vuonna 1996 järjestettiin myös ensimmäistä kertaa Kansan kuokkavierasjuhlat itsenäisyyspäivän vas-

tapainoksi. Ilmiönä väkivaltainen mielenosoitus ja suora toiminta nostivat päätään noista tapahtumista alkaen. Samalla aktivistiryhmittymien verkostoituminen ja sisäinen tiedottaminen lisääntyi. (Metsämäki & Nisula 2006, 308.)

Verkostomainen solurakenne on ollut havaittavissa 1990-luvun eläinoikeusprotesteissa, ja verkkoa on luonnehdittu aktivistien organisoitumisessa ihannemalliksi. Tätä on perusteltu sen antamasta mahdollisuudesta toteuttaa demokraattista ja johtajatonta organisoitumistapaa. Toisaalta kontrolloimattomuus aiheuttaa sen, ettei yksittäisiä henkilöitä voida helposti asettaa vastuuseen verkoston aikaansaamista laittomuuksista. Internet luo mahdollisuuden myös eri maiden väliseen aktivistijärjestöjen verkostoitumiseen. (Lindholm 2005, 196-197.) Hierarkiattomuudesta ja johtajattomuudesta perustansa saanut toimintastrategia mahdollisti siis sen, että jokainen yksittäinen toimija on vastuussa omista tekemisistään myös laittomuuksien kohdalla. Toisaalta kaikki järjestössä eivät välttämättä hyväksyneet laittomia keinoja, joten onkin pitävän kuuloista, että yleisesti järjestön toimintaa ei voitu asettaa vastuuseen yksittäisten ihmisten teoista. (Rasmus 2006, 238.)

2.5 Suora toiminta

Suora toiminta on usein anarkistien käyttämä, mutta myös yleisesti tunnettu termi toiminnalle, jossa koetetaan saavuttaa haluttu päämäärä konkreettisesti tekemällä jotain asian eteen. Se ilmenee usein harrastamalla kansalaistottelemattomuutta. Suora toiminta tulee kyseeseen erityisesti silloin, kun yksilö tai yhteisö on tyytymätön esimerkiksi vallitsevaan lakiin ja kun koetaan, että asia ei parane laillisia keinoja eteenpäin. Otetaan siis oikeus omiin käsiin. Suora toiminta voi olla väkivaltaista tai väkivallatonta tekemistä. Takku.net - sivuston mukaan suora toiminta edustaa yleisen edun tavoittelua henkilökohtaisten päämäärien sijaan ja sitä suoritetaan kansalaistottelemattomuuden keinoin. (Mitä on suora toiminta? Luettu 6.5.2017.)

Sellaisen kuvan saa helposti, että suoralla toiminnalla otetaan oikeus omiin käsiin ja perustellaan joitain laittomiakin tekoja. Usein tämä edellyttää sitä, että yksilö kokee jonkun tietyn lain tai tapahtuman epäoikeudenmukaiseksi, eikä uskota asian parantumiseen laillisen vaikuttamisen

keinoin. Monessa yhteydessä olen tullut huomanneeksi, että itse suoran toiminnan perusajatus ei ole harjoittaa väkivaltaa tai kenenkään vahingoittamista, mutta usein asiat saattavat edetä siihen suuntaan, että myös henki, terveys ja omaisuus ovat jossain määrin vaarassa. Puitaessa suoraan toimintaan liittyviä tapahtumia, on poliisi kirjannut myös esimerkiksi pahoinpitelyitä.

Kansalaistottelemattomuus on tietynlainen tapa esittää kritiikkiä ja suora toiminta väline saada äänensä kuuluviin. Onko asia kuitenkin niin? Suoran toiminnan väkivallatonta puolta on mainittu olevan esimerkiksi lakot, graffitit, vahingonteot, väkivallaton vastarinta ja väkivaltaista puolta edustaa esimerkiksi pahoinpitely, uhkailu ja yksityisomaisuuden tuhoaminen. Kaiken tämän voidaan kuitenkin katsoa menevän kansalaistottelemattomuuden aiheuttamaksi.

Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsauksessa mainitaan seuraavaa: "Suomalaisen ympäristöaktivismiin toimintamallit ovat maltillisia ja pääosin laillisia. Ajoittain toimintamuotona on väkivallaton kansalaistottelemattomuus, johon liittyy olennaisena osana lain rikkominen, mutta joka ei kuitenkaan ole väkivaltaista ekstremismia. Keskeisimpiä protestoinnin kohteita ovat ydinvoima- sekä kaivosteollisuus" (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 2/2014, 7.)

Näkisin niin, että tässä tarkoitetaan nimenomaan suoraa toimintaa eri muotoineen. Samassa tilannekatsauksessa mainitaan myös: "Eläinoikeusliike on maltillistunut viimeisten viiden vuoden aikana; laittomat suoran toiminnan iskut ovat loppuneet lähes kokonaan. Nykyiset toimintamallit tähtäävät informaation levittämiseen ja tuotantotilojen eläinten elinolosuhteiden paljastamiseen. Tällainen tiloilla salaa tapahtuva dokumentointi edellyttää lainvastaisia toimintamalleja, kuten julkisrauhan rikkomista, mutta vakavampaa laitonta tai väkivaltaista toimintaa ei ole ilmennyt." (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 2/2014, 7.)

Suoraa toimintaa on siis havaittu ja tiedostettu aiemminkin, mutta Hanhikiven tapahtumien myötä se on saanut uutta huomiota ja aktiivista tekijäkuntaa. Mallia on otettu muun muassa muualta Euroopasta ja nimenomaan ydinvoimakysymysten äärellä. Nyt ilmiö on nostanut profiiliaan. (Mitä on suora toiminta? Luettu 6.5.2017.)

Ilmiönä talojen ja katujen valtaus on myös suoran toiminnan muoto. Ei ole tavatonta, että valtauksissa rikotaan yksityisyyttä tai omaisuuden suojaa. (Miten voit vaikuttaa yksin ja ryhmässä? 2017.) Tällaista valtaustoimintaa on ollut myös Hanhikivellä, mutta on tiedostettava kadunvaltauksen ja blokkauksen erot. Kadunvaltausta luonnehtii Aura Yliselä Pro Gradu-tutkielmassaan seuraavasti:

”Reclaim the Streets tapahtumat eli kadunvaltausjuhlat ovat kaupungin kaduilla järjestettäviä poliittisia kaupunkikarnevaaleja, protestivaaleja. Liikkeen ideana on ottaa joku kaupungin kaduista päiväksi ihmisten haltuun, pois moottoriliikenteeltä, ja järjestää kadulla juhlat. Liikkeen toiminnan muoto on väkivallaton kansalaistottelemattomuus, ja toiminnan sisältönä on pitkään yksityisautoilun ja kapitalismin kritiikki. Myöhemmin toimintaan on tullut mukaan laajempia sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymyksiä.” (Yliselä, 2006, 2.)

Tässä olen kirjoittajan kanssa samaa mieltä. Näkisin, että kadunvaltaus on nimenomaan sitä, että otetaan katu haltuun omia ja myös yhteisön tarkoitusperiä varten sen sijaan, että estettäisiin jokin tapahtuma, kuten rakennustyömaan eteneminen. Blokkaukset on taas oman näkemykseni mukaan enemmän suoraa toimintaa, jossa keskeytetään jokin toiminta, oli se sitten työkoneen liikkuminen tai tien käyttö.

Olen tullut siihen päätelmään, että suora toiminta itsessään sisältää usein lain rikkomista. Rikosnimikkeistö ei ole usein siitä kovimmasta päästä, mutta oleellista lieneekin erotella suoran toiminnan rajanveto siihen, että esimerkiksi kaikki vahingonteot eivät välttämättä ole tehty nimenomaan suoran toiminnan nimissä, vaan muista syistä, ilman "poliittista" motiivia. On myös niin, että erään ajattelumallin mukaan suoralla toiminnalla toteutetaan anarkiaa käytännössä. Sillä koetetaan siis tuoda yleisölle tiedoksi se, että anarkia voisi toimia käytännössä. (Ahonen, Termonen, Vehaluoto 2011, 195.) Suoran toiminnan avulla valta kirjaimellisesti otettaisiin ihmisille takaisin. Erään näkökulman mukaan on kuitenkin huomattava suoran toiminnan sekä symbolisen toiminnan ero. Symbolista toimintaa edustaisi esimerkiksi protestibanderolli, joka on kiinnitetty porttiin, mutta anarkisti toteuttaisi suoraa toimintaa ryntäämällä portista läpi. Näin

ollen anarkistinen suora toiminta toteuttaisi aidommin oman elämän hallitsemista. (Ahonen, Termonen, Vehaluoto 2011, 198-200.)

2.6 Suoran toiminnan laillisuudesta

Yleisradion (jatkossa Yle) uutispalvelu julkaisi artikkelin, missä oli haastateltu oikeustieteen tohtoria Mika Illmania. Illmanin otti kantaa takku.net-sivuston tiedotteeseen, missä oli rohkaistu myös suoraan toimintaan Pyhäjoella. Pohdinnan aiheena oli lähinnä se, onko takku.net-sivustolla kehotettu rikkomaan lakia, ja täytyykö siinä kehottamisrikoksen tunnusmerkistö. Artikkelissa mainitaan:

" – Sikäli kun suora toiminta on rikollista toimintaa, niin tuollainen julistus voisi olla julkinen kehottaminen rikokseen, Illman sanoo." (Yle 29.4.2016: Läheltä rikosta liippaa sanoo oikeusoppinut Fennovoiman vastaisesta julistuksesta.)

Lainsäädäntöön tukeutuen on kuitenkin todella vaikea sanoa jälkikäteen tarkastellen, onko jokin yksittäinen teko, esimerkiksi vahingonteko tehty nimenomaan takku.net-sivuston julkaisujen takia. Voihan joku paikalla olleista rikokseen syyllistyneistä päättänyt jo aikapäiviä sitten tehdä lainvastaisen teon, eikä ole välttämättä edes tietoinen koko artikkelista. Voi olla hankalaa näyttää toteen rikokseen kehottamisen vaikutus tehtyyn tekoon. Lisäksi on otettava huomioon kysymys siitä, kuka on vastuussa sivustolla julkaistussa materiaalissa. Toimiiko kirjoittaja anonyymisti tai nimimerkin takana, ja onko kirjoituksen julkaisija edustamassa koko sivuston mielipidettä. Jokainen joka tekee rikollisen teon, on itse siitä vastuussa, mutta toki kirjoittajallakin on yllyttäjänä mahdollisesti oma vastuunsa asiassa. Tässä luvussa ei kuitenkaan ole tarkoitus avata rikosoikeudellista pohdintaa sen syvemmin, vaan tämän pohdinnan tarkoituksena on enemmänkin herättää ajatuksia ja mielipiteitä lukijassa.

2.7 Mielipiteet koskien Hanhikiveä

On aiheellista kartoittaa hiukan suomalaisilta kerättyjä mielipiteitä. Se auttaa hahmottamaan osaltaan yleistä maailmankatsomusta liittyen ydinvoimaan. Suomessa mielipiteet ydinvoimasta

ovat koko sen verraten lyhyen historian aikana olleet kolmijakoisia. Mielenpitoisiin on varmasti vaikuttanut tutkimuksen otanta siinä mielessä, jos kyseinen alue tai sen lähiympäristö liittyy jollain tapaa kyselyssä vastanneen elämään. Moni saattaa ajatella, että toisella puolen maata oleva ydinvoimala ei kosketa heitä millään tapaa. Toisaalta, lähiympäristön tutun ulkoilualan muuttaminen ydinvoimalaksi ei ole kaikille niin mieluista asia. Ydinvoimaan liittyy myös monia ennakkoluuloja ja jopa pelkoja, mikä selittää kielteistä kannanottoa. Toisilla myönteisempää ajattelumallia voi olla tukemassa tieto siitä, että esimerkiksi kotimaista ydinvoimaa tai kotimaista energiantuotantoa lisäämällä voidaan mahdollisesti vähentää siirtosähköä muista maista, kuten Ruotsista ja Venäjältä. Mahdollisia hyviä puolia on myös pohdittava sillä, että lisäämällä sähköntuotantoa kotimaassa voitaisiin saada aikaan talouden kasvua esimerkiksi lisääntyneiden työpaikkojen avulla.

Kunkin kyselyn teettäjä on toki vastuussa siitä, millainen on kysymysten asettelu, ja millaisia mielikuvia vastaajalle niillä luodaan. Ei liene kukaan yllätys, että ympäristöjärjestön sekä energia-yhtiön teettämällä kyselyllä on aavistuksen erilaiset tulokset. Vuonna 2015 ympäristöjärjestö WWF:n teettämästä kyselystä selvisi, että 51% vastanneista oli sitä mieltä, että Fennovoimalle ei tulisi myöntää rakennuslupaa Hanhikivelle. 29% oli myötämielisiä ja 20% ei osannut sanoa kantaansa. (Yle.fi 23.7.2015: Alle kolmannes antaa tukensa Fennovoiman ydinvoimalle.)

Fennovoima on sivustonsa mukaan teettänyt useampiakin kyselyitä koskien juuri Pyhäjoen (Hanhikiven) ydinvoimalahankkeen kannatusta. Alkuvuodesta 2012 Norstat Finland Oy:llä teetetyt kyselyn mukaan peräti 69% paikallisista kannatti rakennusprojektia. Lähiseudun asukkaita koskeva kysely oli samoilla linjoilla, 65% kannatuksella. (Fennovoima.fi, 16.2.2012.) Loppuvuodesta 2015 Fennovoiman kyselyn mukaan 68% pyhäjokisista kannattaa voimalahanketta (Fennovoima.fi 21.12.2015: Hankkeen tuki Pyhäjoella ja sen ympäryskunnissa voimistunut.)

2.8 Aikaisemman tutkimuksen satoa

Aiemmin aktivismia on tutkittu huomattavasti eri aikakausiin ja tilanteisiin nitoutuen. Anita Härkönen on tehnyt Pro Gradu – tutkielman ”Sankareita vai rikollisia?” (2015) ja se käsittelee

vuonna 2013 Greenpeacen organisoimaa iskua öljynporauslautalle Venäjällä. Tutkielmassa aktivismia ja sen ilmentymistä on käsitelty laajasti ja siinä otettu huomioon aiempien tutkimuksien johtopäätöksiä. Esimerkiksi aktivistien ikähaarukka, asenteet, suhde lainsäädäntöön ja julkisuus ovat tulleet aiemmin esille. Onkin mielenkiintoista huomata tiettyjen asioiden pääasiallinen muuttumattomuus tutkimustuloksia vertaillessa.

Härkösen tutkimuksen tutkimuskysymyksillä oli haettu vastauksia siihen, miten Greenpeacen iskua ja aktivisteja esiteltiin lehdistössä, muuttuvatko diskurssit ajan saatossa ja onko joku iskun määrittelijöistä vahvempi kuin toinen. Tutkimuksen tuloksina oli uutisoinnista havaittu viisi eri diskurssia, jotka ovat rikollisuuden, ilkeiden, julkisuuden, maailmanparantajan ja ulkopoliittikan diskurssit. (Härkönen 2015, 81-82.)

Diskurssien huomattiin esiintyvän epätasaisesti, joidenkin ollessa vahvempia kuin toiset. Vahvimpina esiintyi rikollisuuden, maailmanparantajan sekä ulkopoliittikan diskurssit. Rikollisuuden ja ilkeiden diskurssit sisälsivät samoja piirteitä ja omaksuivatkin tiiviin kumppanuussuhteen. Vastakkaisia näkökulmia edustivat rikollisuuden ja maailmanparantajan diskurssit. (Härkönen 2015, 98-99.)

Johtopäätöksinään Härkönen on löytänyt julkisuuden välttämättömyyden osana aktivistien toimintaa. Kansalaisaktivismiin keinona ei ole käytetty väkivaltaisuutta suuressa mittakaavassa. Lisäksi radikaalin kansalaisaktivismiin taustasyynä on mainittu tyytymättömyys tavanomaisten vaikuttamiskeinojen luomiin mahdollisuuksiin. (Härkönen 2015, 104.) Aktivistien ja median välisestä suhteesta on myös tehty paljon huomioita. Mediahuomion saamista aktivistien tempuksilla on hyvät ja huonot puolensa, toisaalta tarkoitus on huomion saaminen, toisaalta uutisointi saattaa saada suurempia väkimääriä paikalle, joka näkyy esimerkiksi lisääntyvinä levottomuuksina. (Härkönen 2015, 105)

Härkönen oli tehnyt havainnon yhtäläisyydestä, joka aiemmassa tutkimuksessa ja hänen tutkimuksessaan oli. Härkönen viittaakin Pirita Jupin eläinoikeusliikettä käsittelevään tutkimukseen vuodelta 2004. Aktivistit olivat aiemminkin saaneet äänensä kuuluviin mediassa, ja asiaa oli kä-

sitelty useassa artikkelissa myös aktivistien näkökulmasta, tuoden tarkoituksiperiä esille. Myös huomioita eri artikkeleiden negatiivisen ja positiivisen näkökulman käsittelemisestä on tavattu seurata. (Härkönen 2015, 109-111.)

Politiikan edustajat ovat aikaisemmassa tutkimuksessa olleet suuressa osassa. Siihen vaikuttaa varmasti se, että öljynporauslautalle tehty isku ei tapahtunut Suomessa. Isku sai kansainvälistä huomiota ja asiaan tuli poliittisia piirteitä. Poliisi ja oikeuslaitos eivät saaneet kyseisessä tutkimuksessa juurikaan huomiota, mutta poliisin perussuhtautumisesta tapahtumiin on mainittu olevan kielteinen, diskurssina esiin astui esiin suurimpana rikollisuus. Myös Härkösen tekemän tulosten vertailu aikaisempaan tutkimukseen oli tuottanut samanlaisia tuloksia. (Härkönen 2015, 113-115.)

Vähemmälle huomiolle oli jäänyt tutkimuksen mukaan iskun kohteen, eli tässä tapauksessa öljy-yhtiön näkökanta. Tälle on kuitenkin löydetty mahdollinen selitys sillä, että öljy-yhtiöt ovat tarkoituksella karttaneet julkisuutta muutenkin. (Härkönen 2015, 116-117.) Ei olekaan tavatonta, että aktivistien tempaukset herättävät kyllä huomiota mediassa, mutta itse iskun perimmäiset syyt ja siihen vaikuttaminen jäävät vähemmälle. Vuoden 2013 iskusta oli Härkösen mukaan kirjoitettu lähes päivittäin, mutta julkisuus oli keskittynyt pääasiassa aktivistien oikeuskäsittelyyn, eikä iskun syihin. Toiminnasta uutisoiminen onkin yleisempää kuin taustavaikuttajista.

Arto Lindholm on tarkastellut 1990-luvun loppupuolella esiintynyttä radikaalia ympäristöaktivismia Suomessa. Pro Gradu-tutkielmassaan ”Radikaali ympäristöaktivismi modernin murroksessa” (1998) käydään läpi eri järjestöjä, boikottiryhmiä, suoraa toimintaa harjoittavia ryhmiä sekä yksittäisiä toimijoita. Tutkimus ottaa selkoa aktivismin suhteesta yhteiskunnalliseen muutokseen ja kulttuurisen perustaan.

Leo Stranius tarkasteli Pro Gradu – tutkielmassaan ”Ympäristöliikehdinnän aallot – Suomalaisen ympäristöprotestin tilanneanalyysi uudella vuosituhanella” (2006) muun muassa 2000-luvun alkupuolella vallinnutta ympäristöliikehdintää, mutta myös keskittyen siihen, mistä ym-

päristöliike on saanut alkujaan. Tutkimuksessa on esitetty ympäristöliikkeen mekaniikkaa, ja sitä onkin kuvattu kerrostumiksi ennen kuin aaltomallina.

Aura Yliselä on käsitellyt Pro Gradu – tutkielmassaan kadunvaltausta osana aktivistien toimintamallia. ”Kadut tanssien ihmisille” (2006) – tutkielma on erikoistunut juuri kadunvaltauksen päämääriin, keinoihin ja historiaan osana kansalaistottelemattomuutta. Tutkielmassa käydään läpi muun muassa useita kadunvaltaustapahtumia vuodesta 1997 alkaen ja syitä valtausten taustalla.

3. HANHIKIVEN YDINVOIMALAITOSTA VASTAAN

Tässä kappaleessa käsittelen Pyhäjoen Hanhikivi-ydinvoimalaitoshanketta vastustaviksi ilmoitautuneiden ryhmittymien lähtökohtia, toimintamalleja, tiedotuskanavia, sekä kannattajia. Kuten tullaan huomaamaan, on verkosto melko monitahoinen ja toimintaperiaatteita löytyy moneen eri tarkoitukseen. Useat järjestöt toimivat kuitenkin yhdessä ja ovatkin maininneet tavoitteikseen juuri verkostoitumisen. Tämä organisoituminen tietysti saa aikaan enemmän huomiota mediasakin. Toisaalta arvelen, että järjestöt ovat sidoksissa toisiinsa niinkin, että samaa kannattajakuntaa löytyy useasta järjestöstä. Tämä voi luoda illuusiota verkostoitumisen aikaansaamasta suuruudesta ja kannattajien lukumäärästä yleensä.

Tarkastelun kohteiksi valikoitui kenties eniten Hanhikivellä vaikuttaneiden järjestöjen, ryhmien ja yhteisöiden toiminta. Näiden käsittelemieni ryhmien lisäksi on toki myös itsenäisemmin toimivia vastustajia, sekä yleisesti ydinvoimaakin vastaan olevia järjestöjä, kuten Greenpeace ja WWF. Niihin en tässä näitä sitaatteja suuremmin perehdy:

"Greenpeacen tavoitteena on yhteiskunta, joka saa kaiken tarvitsemansa energian modernista uusiutuvasta energiasta. Esteet uusiutuvaan energiaan siirtymiselle eivät ole teknisiä tai taloudellisia vaan poliittisia." (greenpeace.org luettu 8.5.2017).

”WWF Suomen mukaan lisäydinvoiman rakentaminen ei ole tarpeellista. Tulevaisuudessa energiantarve vähenee kun kansantalous palveluvaltaistuu, energiatehokkuus pa-

ranee entisestään ja älykkäät sähkömarkkinat ohjaavat sähkön käyttöä tehokkaampaan suuntaan.”

"Maailman suurimman luonnonsuojelujärjestön WWF:n mielestä ydinvoima ei ole kestävä tapa tuottaa energiaa." (wwf.fi, 21.4.2010.)

3.1 Pro Hanhikivi

Sivuillaan Pro Hanhikivi ry kertoo tavoitteekseen Pyhäjoen Hanhikiven niemen säilyttämisen luontoalueena ilman ydinvoimalaitosta. Vuonna 2007 perustettu yhdistys oli saanut vuoteen 2014 mennessä yli 300 jäsentä. Yhdistys on kertonut myös pyrkivänsä edistämään luonnon- ja ympäristön suojelua. Sivustolla on julkaistu myös esitteitä, laskelmia sekä mielipidekirjoituksia Hanhikivi-hanketta vastaan.

Pro Hanhikivi aikoo sivustonsa mukaan julkaista tietoja hankkeen edistymisestä, vaikutuksista luontoon ja puhua muutenkin ydinvoimattoman Hanhikiven puolesta. Toiminnastaan yhdistys kertoo sen, että aikoo järjestää aiheeseen liittyviä seminaareja, keskusteluita ja osallistuu myös muiden tahojen järjestämiin tilaisuuksiin sekä yleiseen keskusteluun. (Pro Hanhikivi, Luettu 23.4.2017).

Sivustoilla julkaistuissa artikkeleissa ei ole otettu pelkästään kantaa siihen, että ydinvoimalaitoksella on yhdistyksen mielestä aivan väärä paikka, vaan kritiikkiä on kerätty laajasti monesta suunnasta. Esimerkiksi ydinvoiman kannattamattomuudesta uusiutumattomana energianlähteenä on mietteitä, kuten myös kritiikkiä siitä, ettei ydinjättesuunnitelma ole hyvällä mallilla. Vaikka rakennuslupa siis Hanhikivelle onkin jo, niin Pro Hanhikivi Ry jatkaa taisteluaan koko asiaa vastaan. (Pro Hanhikivi, luettu 23.4.2017).

Huhtikuussa 2016 julkaistussa tiedotteessa yhdistys ilmoitti, ettei ota kantaa tulossa olleille mielenilmaisuille seuraavasti:

"Media on uutisoinut mielenilmauksista, joita Hanhikiven niemelle ennakoidaan tulevalle viikolle. Pro Hanhikivi ry ei ole mukana uutisoiduissa mielenilmauksissa eikä yhdistyksellä ole suunnitelmassa tapahtumia tai muuta toimintaa tulevalle viikolle."
(pro.hanhikivi.net 21.4.2016: Pro Hanhikivi ei mukana mielenilmauksissa.)

Yhdistys ei ole edustanut itseään niissä tapahtumissa, jotka ovat saaneet mediassakin enemmän huomiota. Yhdistyksen toimintamalli on enemmän poliittinen, ja siinä asiaan otetaan kantaa ja haetaan muutosta demokratian voimin. Kansalaistottelemattomuudesta tai suorasta toiminnasta ei ole järjestön kohdalla viitteitä. Tästä mainittakoon esimerkkeinä muun muassa talous- ympäristö- hallinto- ja tulevaisuusvaliokunnille kirjoitetut muistiot, esitykset ja selvityspyyntö oikeuskanslerille.

Tammikuussa 2016 Pro Hanhikivi ilmoitti lopettavansa toimenpiteet ydinvoimalaitosta vastaan. Sen mukaan demokraattisen päätöksentekojärjestelmän avuin toteutettavat keinot ovat loppuneet. (Yle.fi 12.1.2016: Pro Hanhikivi luovutti: Ydinvoimahanketta vastaan ei voi taistella.)

3.2 Hyökyaalto-verkosto

Kotisivuillaan Hyökyaalto-verkosto kertoo olevansa "ruohonjuuritason ilmastotoiminnan verkosto, jonka jäsenet haluavat haastaa ilmastonmuutoksen perimmäiset syyt luovan ja suoran toiminnan avulla." Verkosto on osa kansainvälistä Rising Tide -verkostoa, johon kannattajat voivat vapaasti sanoutua mukaan. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, pyrkii monimuotoisuuteen ja hierarkiattomuuteen. (Hyökyaalto.net luettu 23.4.2017.) Verkosto kyseenalaistaa hallitukset ja yritysmaailman tarkoitusperät, niiden ollessa haitallisia ilmastolle ja edesauttaessa ilmastonmuutosta. Verkosto on huolissaan lisääntyvästä energian käytöstä sekä vaatii jatkuvaa kasvua suosivan talousjärjestelmän hylkäämistä.

Hyökyaalto vetoaa yksilöön ja sen vaikutusmahdollisuuksiin. Verkosto on todennut muutoksen alkavan ruohonjuuritasolta, valtioiden ja yhtiöiden pystyessä ainoastaan pinnalliseen muutokseen. Verkoston jäsenet haluavat säilyttää valtansa ja vastuunsa itsellään sen sijaan, että antaisi sen päättäjille. Verkosto vannoo suoran toiminnan nimeen, ja kertoo kyseisen toimintamallin

olevan sopiva siihen, että ongelmia nostetaan esille ja etsitään niihin ratkaisuja. Verkoston mukaan vasta tässä huomataan yhdessä toimivien ihmisten valtava muutosvoima. Suoran toiminnan arvostetuiksi malleiksi on mainittu esimerkiksi performanssit, blokkaukset, mielenosoitukset, katutaide ja kaikki niiden väliltä. Verkoston mukaan suora toiminta ei vahingoita eläviä olentoja. Verkosto on myös kuvaillut itseään rekisteröimättömäksi sekä riippumattomaksi, talous perustuu varainhankintaan sekä lahjoituksiin. (Hyökyaalto.net, luettu 23.4.2017.)

"Ilmastomuutos ei ole vain ympäristöongelma. Köyhät ja marginalisoidut ihmiset kärsivät ilmastomuutoksesta eniten." avataan hyökyaallon verkkosivuilla. Lisäksi on mainittu, että ilmastoratkaisun välttämätön edellytys on se, että saavutetaan "yhteiskunnallinen ja taloudellinen tasa-arvo maiden välillä ja sisällä." Hyökyaallon periaatteiksi on mainittu antiautoritaarisuus eli tahto olla ilman auktoriteetteja tai alistua niiden valtaan. Ryhmä toimiikin ilman johtajia eikä se hyväksy syrjintää. Jokaisella jäsenellä on yhtä suuri mahdollisuus vaikuttaa verkoston asioihin ja päätäntään. (Hyökyaalto.net, luettu 23.4.2017.)

Muita periaatteita on antikapitalismi, ja verkosto on luottavainen siihen, että "Globaalin kapitalismin tilalle voidaan rakentaa paikallisten yhteisöjen tarpeisiin vastaavia, ekologisia paikallistalouksia." Ilmastokriisin mainitaan olevan juuri kapitalismin syytä. Lisäksi valtiota pidetään hierarkkisena, epäoikeudenmukaisia valtasuhteita ylläpitävänä instituutiona, joka ylläpitää luonnolle ja ihmiselle haitallista talousjärjestelmää. Hyökyaalto tukee suoraa demokratiaa, eli sitä, että vallankäyttäjinä toimisivat kansalaiset ja kaikilla olisi yhä suuri mahdollisuus vaikuttaa asioihin. (Hyökyaalto.net, luettu 23.4.2017.)

3.3. Maan ystävät

Maan ystävät on rekisteröity yhdistys, joka aloitti toimintansa vuonna 1996. Omien kuvailujensa mukaan se "tarjoaa mahdollisuuden toimia ekologisesti kestävämmän, oikeudenmukaisemman ja demokraattisemman maailman puolesta." Kansainvälisen Friends of the Earth - international -järjestön osana toimiva kansalaisjärjestö kertoo olevansa puoluepoliittisesti sekä uskonnollisesti vapaa järjestö.

Maan ystävät -yhdistys teroittaa ajatusmaailmaa siitä, että maailma on kokonaisuus, jossa on tärkeää olla aktiivinen paikallisesti, valtakunnallisesti, sekä kansainvälisesti. Yhdistys haluaa antaa ihmisille mahdollisuuden vaikuttaa ympäristö- sekä energiapolitiikkaan. Maan ystävät kuvailevat toimintaansa avoimeksi, rauhanomaiseksi sekä väkivallattomaksi. Yhdistyksen toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen kaikkien kiinnostuneiden ollessa tervetulleita ja pyrkii tasa-arvoisuuteen sekä hierarkioiden välttämiseen. (Maanystävät.fi, luettu 23.4.2017.)

Maan ystävien luotsaaman ydinvoimatoimintaryhmän on kerrottu keskittyneen vuoden 2016 aikana nimenomaan Fennovoiman ydinvoimahankkeen vastustamiseen. Keinoiksi on määritelty verkostoituminen, tiedottaminen, varainhankinta ja suora toiminta. Yhteistyökumppaneita Fennovoimaa vastaan yhdistys kertoo olevan Euroopassa sekä Venäjällä. Suoraa toimintaa harjoitetaan Fennovoiman ja sen sidosryhmien painostamiseksi esimerkiksi avoimesti sekä rauhanomaisesti osallistumalla erilaisiin tempauksiin, mielenosoituksiin ja muihin aktioihin. (Maanystävät.fi, luettu 23.4.2017.)

Vuoden 2015 toimintakertomuksensa mukaan Maan ystävien ydinvoimatoimintaryhmä osallistui Fennovoiman ydinvoimalahankkeen vastustamiseen verkostoitumalla, tiedottamalla, varoja hankkimalla, järjestämällä tapahtumia ja tempauksia sekä harjoittamalla väkivallatonta suoraa toimintaa ja kansalaistottelemattomuutta. Toimintaryhmä järjesti infotilaisuuksia Helsingissä ja harjoitti mediaviestintää, päämääränään "vedota Fennovoiman osakkaisiin ja tuoda esiin demokratiaongelmia hankkeen ympärillä."

Lisäksi toimintaryhmä järjesti yhdessä Naiset Rauhan Puolesta -liikkeen kanssa "Parempaa Virtaa" -leirin 8. -21.6.2015 Hanhikivellä. Toimintakertomuksen mukaan leirillä oli seminaareja, keskusteluja, mielenosoituksia blokkauksia ja taidetta. Osallistujia oli useista maista. Samanlaisesti oli Hyökyaalto-verkoston "Joukkovoima vastaan ydinvoima" -toimintaleiri. Myös 17.7.2015 ryhmä oli mukana mielenosoitustempaukset Fortumin pääkonttorilla ja järjestöjen ja liikkeiden yhteisessä mielenosoituksessa Helsingissä 6.8.2015. Syyskuussa 2015 ryhmä osoitti tukensa Pyhäjoella olevaa nälkälakkoilijaa kohtaan.

Syksyllä tapahtui muutakin. Ydinvoimatoimintaryhmä järjesti joukkorahoituksen Fennovoiman tiedotelehden vastajulkaisuun, joka postitettiin Raahen ja Pyhäjoen kotitalouksiin. Lisäksi 6. - 8.11 yhteistyössä ydinvoimakriittisen verkoston kanssa järjestetty "Parempaa virtaa" - tapahtumaviikonloppu Raahessa sisälsi seminaarin, työpajan ja Pyhäjoen protestileirin kanssa yhteistyössä toteutetun mielenosoituksen, jonka aikana valtatie 8 blokattiin. (Maan ystävät, toimintakertomus 2015, 9.)

Vuoden 2016 toimintasuunnitelmasta selviää jossain määrin samoja teemoja, kuin jo käsitellessä, vuoden 2015 toimintakertomuksessa. Kuitenkin suunnitelmissa oli Fennovoiman vastaisen liikkeen laajentaminen sekä yhteistyökumppaneiden löytäminen myös kansainvälisesti. Lisäksi ydinvoimatoimintaryhmän suunnitelmissa oli osallistua tempauksiin, joita vietettiin esimerkiksi Tshernobylin ja Hiroshiman muistopäivinä. Tshernobylin onnettomuus täytti 30 vuotta, joten se leimattiin vuoden suurimmaksi projektiksi. Toteutus tapahtui Pyhäjoella tapahtumaviikon merkeissä. Tavoitteena tapahtumaviikolle oli mainittu paikallisen vastarinnan rohkaisu sekä hankkimaan mediahuomiota. (Maan ystävät toimintasuunnitelma 2016, 5-6.)

Aiemmin, vuonna 2016 laaditussa toimintasuunnitelmassa vuodelle 2017 on mainittu, että ydinvoimatoimintaryhmä aikoo vuonna 2017 vastustaa Fennovoiman ydinvoimahanketta. He aikovat verkostoitua, tiedottaa, harjoittaa suoraa toimintaa ja tehdä varainhankintaa. Lisäksi toimintasuunnitelma avaa selkeästi, kuinka aikoo toimintaansa harjoittaa. Esimerkiksi Fennovoiman sidosryhmien painostaminen tapahtuisi avoimesti ja rauhanomaisesti. (Maan ystävät toimintasuunnitelma 2016, 4.)

3.4 Takku.net

Verkkosivusto www.takku.net on internetsivusto, jossa on foorumi sisältäen laajalti esimerkiksi anarkistista materiaalia, aktivismiin liittyviä aiheita, yleistä keskustelua ja tapahtumakutsuja. Verkkosivustoilla löytyy esimerkiksi keskusteluja ja aktivistiryhmien julkaisemia tiedotteita myös Hanhikiveen liittyen.

Sivusto on itse kuvaillut toimintaansa muun muassa näin:

"Takku on tee-se-itse mediaprojekti, joka sanojen voimalla haluaa rohkaista meitä tavallisia ihmisiä välittömään, puolue-, ammattiliitto- ja järjestötoiminnasta riippumattomaan kapinaan (itse)tuhoisaa (epä)todellisuutta vastaan.

Takun tarkoituksena on pyrkiä luomaan toimintaa, keskustelua ja kritiikkiä, ei ideologioita rakennelmia tai dogmeja. Haluamme edistää tasavertaisten yksilöiden ruohonjuuritasolla rakentuvaa antiautoritääristä toimintaa, antamatta tilaa erilaisille valtapyrkyreille." (Takku.net, luettu 23.4.2017.)

3.5 STOP Fennovoima!

Internetosoitteessa www.fennovoima.no.com on tietoa ydinvoiman vastaisesta protestileiristä Pyhäjoella. Sivuston mukaan leiri on saanut alkunsa huhtikuussa 2015, kun "Fennovoima-Rosatom aloitti maisemointityöluvan voimin voimalahankkeensa laillisesti kyseenalaiset ”valmistelevat työt” Pyhäjoen Hanhikivenniemellä." Sivustolla onkin kuvattu leirin historiaa ja tapahtumia blogin kaltaisesti lähes joka kuukausi. (Fennovoima.no.com, 2017.)

Reclaim The Cape – toimintaviikko Hanhikivellä vaikuttaisi pitkälti olleen tämän sivuston aikaansaama, ja siellä julkaistiinkin 15.3.2016 tiedote kansainvälisestä toimintaleiristä, jonka aikomuksena on pysäyttää rakennustyöt joukkovoiman avulla. Sivustoilla mainitaan toimintaviikon ohjelmassa olevan esimerkiksi erilaisia työpajoja kansalaistottelemattomuudesta, lakituokio, erilaisten tarpeistojen rakentamista ja kiipeilytyöpaja. 26.4.2016 oli merkitty joukkotoimintapäiväksi, jonka tarkempi aikataulu ei ole julkinen. Lisäksi luvassa oli luentoja ja keskustelutilaisuuksia Fennovoimasta, puheita, seminaareja ja tarinatuokioita.

Tiedotteessa otetaan myös kantaa laillisten keinojen olevan toimimattomia:

”Järjestäjät toteavat Fennovoiman projektin osoittaneen päättäjiin vetoamisen ja lakiteitse vaikuttamisen rajallisuuden. Aktivistien tavoitteena on kokeilla nyt ensimmäistä kertaa Suomessa massamuotoista kansalaistottelemattomuutta, eli suurten väkijoukkojen

yhtäaikaista osallistumista eri toimintakeinoin protestitempaukseen.” (Fennovoi-ma.no.com luettu 23.4.2017.)

4. TAPAHTUI HANHIKIVELLÄ

4.1 Poliisin tiedotteet Hanhikiveltä

Tätä osiota varten olen tehnyt haun poliisi.fi -nettisivustolla poliisin julkaisemista tiedotteista, ja referoinut niistä mielestäni keskeisimmät asiat. Tiedotteet löytyvät ainakin toistaiseksi netistä mutta myös opinnäytetyn tekijän hallusta sähköisessä muodossa, kopioituna tekstitiedostoon.

Hakusanana poliisin tiedotteet -sivulla toimi ”hanhikiv” ja toisessa haussa ”pyhäjo”. Ensin on avattu lista kaikista tiedotteista, jotka alkavat tammikuulta 2008. Tämän jälkeen on käytetty selaimessa olevaa hakutoimintoa. Hakutuloksista valikoin sellaiset tiedotteet, jotka liittyivät Hanhikiven tapahtumiin. Niiden aikaväliksi muodostui 13.10.2014 – 2.5.2016. Aikarajaus on perustunut ainoastaan siihen, että haun tekohetkellä vain tältä aikaväliltä löytyi sopivia tiedotteita. Haut on tehty samoilla kriteereillä viimeksi 17.4.2017.

Poliisin tiedotteet ovat valikoituneet tämän opinnäytetyön tietopohjan eräänlaiseksi peruspilariksi, sillä poliisi on yleisesti tunnettu luotettavan tahona. Tähän kappaleeseen tiivistetyt tiedotteet kuvaavat tapahtumien etenemistä Hanhikiven ydinvoimalatyömaalla tai sen läheisyydessä. Näin ollen näitä julkaisuja käytettäessä ei mielestäni tarvitse keskittyä lähdekriittisyyteen, vaan tarkoituksena on tapahtumien tarkastelu tiedotteiden antaman informaation kantilta. Poliisin viestinnästä on olemassa käsikirja, joka käsittelee poliisin strategiaa ja määräyksiä aina käytäntöön asti. Käsikirjassa mainitaan esimerkiksi siitä, että viranomaisen kuuluu välittää sellaista tietoa, että sen kautta kansalaisilla on mahdollisuus tehdä johtopäätöksiä viranomaisten toiminnasta sekä sen vaikutuksista. Lisäksi poliisi vastaa viestinnästä operatiivisissa ja vaativissa tilanteissa. Poliisin on huolehdittava siitä, ettei virheelliset tai vajavaiset tiedot aiheuta tilanteen kärjistymistä. Tämä auttaa osaltaan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa. (Poliisin sisäisen ja ulkoisen viestinnän käsikirja, 7-8.)

Kuten jo mainittu, ensimmäiset varsinaisesti aihetta lähellä olevat tiedotteet on julkaistu 13.10.2014. Niissä kerrotaan, että Pyhäjoella ydinvoimalan tietyömaalla on ollut mielenosoitus, jonka osallisina on ollut noin kymmenen henkilöä. Mielenosoitus on alkanut rauhallisesti, mutta poliisin ohjeistettua mielenosoittajia vaihtamaan paikkaa turvallisempaan, niin kuusi henkilöä oli jättänyt noudattamatta kehotuksia ja käskyä. Nämä kuusi oli otettu poliisilain perusteella kiinni. Tiedotteessa oli myös maininta siitä, että kiinniotetut olivat muun muassa olleet ketjuin ja köysin kiinnittyneinä toisiinsa. (Tiedotteet 13.10.2014.)

Seuraavat tiedotukset on julkaistu vasta kesäkuussa 2015. Silloin Fennovoiman työmaalla olleeseen kaivinkoneeseen oli tunkeutunut neljä henkilöä. Paikalla oli tapahtunut esimerkiksi kaivinkoneen kuljettajan uhkailua ja potkimista. Myös tie oli tukittu makaamalla siinä. Poliisi oli ottanut makaajan kiinni. (Tiedote 4.6.2015.) Syyskuuhun tultaessa oikeudettomasti työmaa-alueella puussa majoillut henkilö oli avustettu puusta alas. Jo hetken aikaa puussa asustellut henkilö ei ollut tullut alas, ja hänet autettiin oman terveytensä vuoksi pois puusta. (Tiedote 4.6.2015.)

Huhtikuussa 2016 Poliisi oli varautunut eri ympäristöaktivistiryhmien sekä yksittäisten mielenilmaisijoiden aiheuttamiin järjestyshäiriöihin lähiaikoina. Tiedotteessa on muistutettu myös kokoontumislain mukaisesta ilmoittamisesta poliisille ja painotetaan rauhanomaiseen toimintaan sekä yhteistyöhön poliisin kanssa. (Tiedote 21.4.2016.) Ajankohta on osin aiheeseen liittyvä, sillä Tshernobylin ydinvoimaonnettomuuden vuosipäivä lähestyi. Kuuluisa onnettomuus tapahtui 26.4.1986 ja seurauksena kymmeniä ihmisiä kuoli. (world-nuclear.org, luettu 8.5.2017.)

Seuraavana päivänä Hanhikiven toimintaviikon kerrotaan alkaneen rauhallisesti. Kuitenkin kaksi henkilöä oli otettu kiinni rikoksilta ja häiriöiltä suojaamiseksi, yksi rikosilmoitus oli kirjattu ja yhdessä järjestyksenvalvontaan liittyvässä tilanteessa oli jouduttu käyttämään voimakeinona OC -kaasusumutinta. Lopuksi tiedotteessa toivotaan laillisia ja rauhanomaisia keinoja mielipiteiden ilmaisussa sekä liikkumisrajoitusten noudattamista. (Tiedote 22.4.2016.)

Viikon tapahtumista tiedotettiin lähes joka päivä. Poliisi oli suorittanut normaalia yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvontaa, päivän aikana oli rauhallista eikä Hanhikivellä tullut poliisil-

le tehtäviä. (Tiedote 23.4.2016.) Myös seuraava päivä sujui rauhallisesti, vaikka kymmeniä ympäristöaktivisteja olikin havaittu poliisin toimesta (Tiedote 25.4.2016).

Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuuden 30-vuotispäivänä 50 - 100 ympäristöaktivistia aiheuttivat järjestyshäiriöitä ja rikoksia. Tiedotteessa on kerrottu laajasti päivän tapahtumista, joita riitti: Työmaa-alueen aita oli rikottu ja aktivistit olivat tunkeutuneet liikkumiskielto-alueelle. Poliisiautoa sekä ainakin yhtä siviiliautoa oli vahingoitettu. Pääportilla joukkojenhallintaryhmät estivät toisen aktivistijoukon tunkeutumisen alueelle jonka yhteydessä OC -kaasusumutetta oli käytetty voimakeinona. Tiedotteessa oli myös maininta toimittajan altistumisesta tälle sumutukselle, mutta hän ei ollut tarvinnut ensiapua ja jatkoikin töitään. 20 - 30 aktivistia oli pysäyttänyt liikenteen, eikä poliisin poistumiskäskyt olleet auttaneet. Niinpä aktivistit oli jouduttu poistamaan tieltä ja osa otettiin kiinni.

Iltapäivän puolella 20 aktivistia oli tehnyt tielle sulun, mutta tapahtuneesta ei koitunut lisää kiinniottoja. Epäily oli, että muitakin yksittäisiä rikoksia oli tapahtunut. Näitä oli muun muassa kivien heittelemistä ihmisiä ja ajoneuvoja kohti. Kello 17 mennessä oli 36 poliisilain perusteella rikoksilta ja häiriöiltä suojaamiseksi kiinni-otettuja ja yksi pakkokeinolain perusteella kiinniotettu, koska hänen epäiltiin olleen rikkomassa työmaan aita. (Tiedote 26.4.2016.)

Seuraavana päivänä poliisi tiedotti jatkavansa edellisenä päivänä tapahtuneiden rikosten tutkintaa. Tiedotteessa oli eritelty joitain kiinni-otettujen saamia sanktioita ja todettu tämän päivän olleen toistaiseksi rauhallisempi. Tiedotteessa on myös otettu kantaa ympäristöaktivistien ylläpitämien nettisivujen julkaisemiin väitteisiin, ja oikaistu joitain seikkoja voimankäyttövälineiden käytöstä. (Tiedote 27.4.2016).

Rauhallisemman päivän jälkeen tapahtui jälleen tiensulkuja aktivistien toimesta, jotka olivat osaksi kiinnittyneet toisiinsa. Illalla tiedotettiin uudemman kerran rauhallisen mielenilmauksen muuttuneen väkivaltaiseksi. Joukkojenhallintaryhmää oli alettu uhkailla ja heitellä kivillä. Lisäksi paikalla ollut poliisiauto oli sytytetty tuleen. Yli 20 häiriökäyttäytyjää ja rikoksesta epäiltyä oli otettu kiinni kello 17 mennessä. Tuolloin päivän tapahtumista kirjattiin useita virkamie-

hen väkivaltaisia vastustamisia sekä esimerkiksi törkeä vahingonteko. Iltaan mennessä kiinniotettujen määrä oli noussut 35 henkilöön. (Tiedotteet 28.4.2016.)

Mentiin yön yli ja edellispäivän tapahtumien vuoksi oli aloitettu esitutkinnat. Tiedotteessa kerrottiin 17 kiinniotetun olevan ulkomaalaisia. Rikosilmoituksia kirjattiin aiemmin mainittujen lisäksi esimerkiksi väkivaltaisesta mellakasta ja huumausaineen käyttör rikoksista. Saman päivän iltana tiedotettiin jälleen siitä, kuinka poliisi oli aloittanut tehostetun järjestyksenvalvontaoperaation Hanhikiven alueella. Ympäristöaktivistien leireissä olleille henkilöille annettiin poistumiskäskyt, jotka perustuivat poliisilakiin sekä suullisesti, että kirjallisesti. Tiedotteessa oli myös maininta, että lisää aktivisteja ei ollut otettu kiinni, mutta muutamat olivat vielä pidätettynä. (Tiedotteet 29.4.2016.)

Kevään 2016 osalta viimeisessä Hanhikiven tiedotteessa kerrottiin aktivistien purettujen leirien jättämistä jäljistä. Poistumiskäskyn saaneet ovat tiedotteen mukaan saaneet aikaa kerätä henkilökohtaiset tavaransa mukaan ja poistua. Lisäksi tiedotteessa on perusteltu leirien purkamista uusien rikosten ja häiriöiden estämisellä sekä huomio siitä, että tilapäinen luontoon leirytyminen ei saisi kohtuuttomasti aiheuttamaa ympäristövaikutuksia. Lisäksi tiedotteessa oli pidätettyjen ja sittemmin vangittujen lukumäärä ja kansalaisuudet. (Tiedote 2.5.2016.)

Tätä opinnäytetyötä tehdessä, toukokuussa 2017, ei ole Hanhikiveä koskevia tiedotteita julkaistuna 2.5.2016 julkaistun tiedotteen jälkeen. Voidaan siis päätellä tilanteen olleen rauhanomainen jo vuoden verran, eikä poliisille ole aiheutunut ainakaan tiedottamista vaativaa tehtävää.

5. AINEISTO JA MENETELMÄT

5.1 Tutkimuksen aineisto

Tutkimuksen aineisto on koottu Ylen uutispalvelun julkaisemista artikkeleista, joissa käsitellään Pyhäjoella sijaitsevan Hanhikiven ydinvoimalaitoksen rakentamista. Yle:n uutispalvelu on valittu tähän työhön siitä syystä, että se on uutisoinut aiheesta kattavasti. Lisäksi kyseessä on vaka ja koko valtakunnan alueella vaikuttava mediatoimija. Pääomistajana Yle:llä on Suomen valtio, ja rahoittajana Suomen kansalaiset. Ylen erilaiset palvelut tavoittavat viikoittain 93 prosenttia Suomalaisista. Laajan levikin takia Ylen uutispalvelut ovat vaikutusvaltaisessa asemassa ja ovat siten myös vaikuttamassa ihmisiin. Ylen uutiset ovat mielenkiintoinen kohde aineiston valinnalle siitä syystä, että niitä voidaan yleisesti pitää puolueettomina sekä neutraalista perspektiivistä asioista tiedottavana tahona. (Yle.fi 28.11.2014: Yle pähkinän kuoressa.)

Aineistoa on kerätty Yle:n internet-sivustojen haku-toimintoa hyödyntäen. Hakusanayhdistelmällä ”pyhäjoki fennovoima” uutisia löytyi hakukoneen arvion mukaan 510. Hakutuloksista 52 kappaletta oli julkaistu vuonna 2016, joista valitsin mielestäni sopivia, aiheeseen liittyviä uutisia. Kaikissa käsiteltiin Hanhikiven tapahtumia vuonna 2016. Näin tapahtui myös osittain tutkimusaineiston rajaus. Haku on suoritettu viimeksi huhtikuussa 2017. Aineistosta on valittu tutkimukseen 20 kappaletta eri uutisia. Valitut artikkelit ovat olleet sisällöltään hyvin informatiivisia tai ovat muutoin herättäneet tutkijan mielenkiinnon ulkoasun, otsikon ja sisällön perusteella. Artikkeleita yhdistää myös aktivismin käsittely suorasti tai epäsuorasti. Kaikista artikkeleista ei ole kuitenkaan tehty varsinaista analyysiä, vaan lähempään tarkasteluun on valikoitunut artikkeleita, jotka herättivät eniten ajatuksia ja olivat tietyllä tapaa käänteen tekeviä. Näitä aineistoja tutkiessani löysin mielestäni sopivia diskursseja ja lähdin syventämään tutkimusta niiden avulla. Taulukko 1 kuvaa aineiston hakua sekä työhön valittujen uutisten lukumääriä:

Taulukko 1: Hanhikiveä koskevien uutisten jakautuminen

Löytyneet uutiset	Vuoden 2016 uutiset	Työhön valitut uutiset
510	52	20

Voidaan sanoa, että yksi kymmenestä hakukriteereihin sopivista uutisista oli julkaistu vuonna 2016, ja liki puolet niistä käsitteli aktivismia tai poliisia Hanhikivellä. Aineistosta olisi saanut laajemmankin ottamalla muiden mediapalveluiden uutisia mukaan tutkimukseen tai etsimällä esimerkiksi vuoden 2016 Ylen uutisista lisää diskursseja. Valtaosa työhön päätyttömistä uutisista käsittelivät joko ydinvoimalaitoksen sijoitusta, ydinjätteen loppusijoituspaikkaa, rakentamisen aikataulutusta ja rahoittajia. Osakseen huomiota sai tietysti myös vuosina 2014 ja 2015 tapahtuneet aktivistien iskut Pyhäjoella ja poliisin toimenpiteet niihin liittyen.

Yksi vaihtoehto olisi ollut myös laajentaa uutisten julkaisuaikaa vuosien 2014 - 2016 välille. Koin kuitenkin asian niin, että mikäli diskurssit kohtaisivat tutkimuskysymykset mahdollisimman hyvin ja aikaväli olisi mahdollisimman tuore, saadaan nykyhetkeä parhaiten kuvaavat tulokset tutkimukselle. Analysoitava aineisto jäi siis 20 uutiseen, johon osaltaan vaikutti aiheen rajaus. Toisaalta diskurssianalyttisen tutkimuksen ominaisuuksiin kuuluu, että aineiston laajuutta on mahdoton määritellä tai asettaa jotakin normia siihen, minkä verran tutkimusaineistoa tulisi olla (Jokinen, Juhila, Suoninen 2016, 453). Kaikesta huolimatta aineistoa oli tässäkin tutkimuksessa paljon, mutta vain tietyt tapaukset päätyvät itse analyysin keskiöön.

Tässä tutkimuksessa onkin perusteltua käyttää juuri Ylen uutistoimituksen uutisia tutkimuksen materiaalina. Hanhikiven tapahtumista löytyy internetin keskustelupalstoilta totuutenakin kirjoitettuja tapahtumakuvauksia ja epävirallisten uutislähteiden julkaisemia artikkeleita. Nämä olen rajannut pois, koska en pidä empiirisen lukukokemuksen perusteella kaikkia näitä lähteitä luotettavina. Koen ne enimmäkseen kärjistävänä ja jonkun yksityishenkilön mielipiteenä, joskin ne

antavat mainion kuvan yksilön näkökulmasta. Lisäksi useat vastaan tulleet tekstit ovat hajanaisia, eikä teksteistä voi varmuudella sanoa, mikä on ollut tarkoituksena: tapahtumien kuvaus, ajatusten herättäminen, yllyttäminen, jonkinlaisen anarkismin luominen vai päiväkirjan kirjoittaminen.

5.2 Tutkimuksen menetelmä

Tämä tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullisen tutkimus, jossa tutkimusaihetta käsitellään diskurssianalyysin keinoin. Diskurssianalyysissä tutkitaan jo mainituin perustein valittuja Yle:n uutispalvelun uutisia, jotka käsittelevät Hanhikiven rakenteilla olevaa ydinvoimalaitosta. Tutkimuksessa on käsitelty luonnollista aineistoa, eli sen olemassaolo on tutkijasta riippumaton. Luonnollista aineistoa ei ole esimerkiksi kyselyt ja haastattelut, joiden sisältöön tai olemassaoloon tutkija on voinut päästä vaikuttamaan. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 448.) Lehtitiedot ovat julkaistu ennen tämän opinnäytetyön suunnittelemistakaan, joten ne on julkaistu ilman tutkijan vaikutusta asiaan. Diskurssianalyysin kannalta luonnollinen aineisto on hyödyllistä, sillä siihen sisältyy juuri sellaisia yksityiskohtia ja painotuksia, mitkä antavat tietynkaltaisen todellisuuden kuvan uutisesta.

Diskurssianalyysissä perehdytään siihen, kuinka todellisuutta rakennetaan sosiaalisissa konteksteissa. Siinä siis tutkitaan ja analysoidaan kielen käyttöä konstruktionismin avulla. Sosiaalisena konstruktionakin tunnettu käsite tarkoittaa kielenkäytön tarkastelua osana todellisuutta, ei niinkään varsinaisena todellisuutena. Diskurssianalyysi onkin määritelty kielenkäytön tutkimukseksi, jossa analysoinnin kohteena on se, miten sosiaalista todellisuutta luodaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 17.)

Konstruointi on puheen ja kirjoituksen merkityksellistämistä. Merkitykset rakentuvat, säilyvät ja muuntuvat tai muuttuvat vain ihmisten keskinäisessä toiminnassa eli esimerkiksi puheissa ja kirjoituksissa. Konstruointi on sinänsä arkista kielen käyttöä, jossa merkityksellistetään puheen tai kirjoituksen kohteet. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 26-27.) Kiteyttäen esimerkiksi jollekin sanalle on ajan myötä konstruoinut oma merkityksensä, älypuhelimella on kymmenen

vuotta sitten ollut oma merkityksensä, josta se on kehittynyt ja saanut uusia kriteereitä taikka merkityksiä. Toisin sanoen konstruktivisuus tarkoittaa sitä, että kielen käyttö ei heijasta todellisuutta valokuvamaisesti, vaan merkityksellistää, järjestää ja rakentaa sitä sosiaalista todellisuutta, jossa elämme.

Diskurssianalyysissä otetaan selkoa siitä, kuinka ihminen kehittää olemistaan. Sosiaalinen vuorovaikutus, johon ei aina kiinnitetä niin suurta huomiota, onkin nyt kaiken mielenkiinnon keskipisteenä. Näitä sosiaalisia käytänteitä tutkimalla voidaan tuoda esiin myös kulttuurisia eroavaisuuksia esimerkiksi kielessä ja kielenkäytössä. (Remes 2006, 288-289.) Sosiaalinen todellisuus ja siinä tapahtuva toiminta on diskurssianalyysissä keskeisessä asemassa. Kulttuurin diskurssit, toiminnan ja sen tuottamisen kannalta tärkeät diskurssit ja puhutun kielen diskurssit ovat mainittuja kiinnostuksen kohteiksi niiden viestimän tiedon kannalta. (Remes 2006, 316.)

Tutkimustraditiona diskurssianalyysillä on erilaisia tieteenfilosofian lähestymistapoja. Tutkimusperinteet on jaettu neljään osaan, joista empiristisessä lähestymistavassa tiedonhankinta tapahtuu aistien luomin mahdollisuuksin. Rationalistisessa lähestymistavassa taas perustellaan empiristisen tavan olevan huono siinä mielessä, että inhimillinen järjenkäyttö ja pragmaattinen eli käytännönläheinen ajattelu toisivat myös sinänsä luotettavaa tietoa. Kriittisen analyysin on mainittu olevan sekä rationalistisen sekä tulevaisuusorientoiteen tutkimusmenetelmäsuuntauksen käsitteistössä. (Remes 2006, 293-294.)

Diskurssianalyysin eri traditioiden mukaan tutkimuskysymysten asettelu vaihtelee. Empiristisessä ollaan usein mitä -muotoisen kysymyksen äärellä paljastaen jotakin olemassa olevasta diskurssista. Rationalistisissa tavoissa tyypillistä on käyttää millainen ja miten vaikuttaa - tyyllisiä kysymyksiä löytääkseen selityksen sille, miten jokin on mahdollista. (Remes 2006, 318-319.) Toisaalta empiristinen tapa on kiinnostunut jostakin ilmiöstä ajallisesti tai paikallisesti. Rationalistisessa tavassa kiinnostuksen kohteena ovat taas ilmiön tuottamisen tavat, sen logiikka tai ilmiöön liittyvät käytänteet. Molempia tapoja voi myös käyttää samassa analyysissä sen eri vaiheissa. Kyse on silloin monimenetelmällisestä diskurssianalyysistä, jolloin tarkoituksena on jonkin ilmiön kehittäminen tai muuttaminen. (Remes 2006, 322.)

Diskurssi on tutkijan muodostama tulkinta tutkittavana olevasta materiaalista, ja se vaatii tutkijalta riittävää perehtymistä valittuun tutkimusaineistoon. Erilaisia tulkintoja voi kuitenkin olla monenlaisia, ja tulkinta perustuukin tutkijan perustelemiin seikkoihin. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 35.) Onkin mielenkiintoista, että diskurssianalyysin aineistona voi periaatteessa olla täysin sama aineisto eri tutkijoilla, mutta tulkinnassa löytyy eriäväisyyksiä. Jokainen voi kokea eri tavalla esimerkiksi median luoman todellisuuden kuvan luettuaan jonkin tietyn lehtiartikkelin. Tämän voi näkemykseni mukaan perustella sillä, että jokainen kokee todellisuuden ja kaikki sen sisältämät tapahtumat oman maailmankatsomuksensa ja käsityksensä mukaan. Voidaan siis sanoa, että jokainen lehtiartikkelikin on jokaisen itsensä tulkittavissa sellaiseksi kuin sen kokee. Absoluuttista totuutta ei siis välttämättä voida uutisissakaan välittää vastaanottajalle, koska jokainen kokee ja poimii omalla tavallaan informaatiota lähteestä.

Diskurssianalyysiä on kuvailtu olevan väljä teoreettinen (ja metodologinen) viitekehys, jonka avulla voidaan tehdä hyvin erinäköisiä tutkimuksia. Diskurssianalyysissä ei niinkään tulkita aineiston merkitystä, vaan sitä, miten näitä merkityksiä on tuotettu. Sosiaalisessa konstruktiossa tarkoitetaan kieltä osana todellisuuden rakentamista. Kielen avulla ei tavoitella todellisuuden kuvaa, vaan kieli on osa todellisuutta. (Eskola & Suoranta 2003, 194.) Kieltä käyttämällä voidaan luoda lukijalle ajatuksia esimerkiksi siitä, mikä on oikein tai mikä on pielessä. Yksittäisiin sanoihinkin on kielessä rakentunut eli konstruktioitunut jokin miellelyhtymä, jotka vaikuttavat siihen, millaisia assosiaatioita lukija tekstistä saa.

Diskurssianalyysillä on erilaisia suuntauksia ja analyysitapoja, määritelmä on jokseenkin vaihteleva ja usein jätetty melko avoimeksi termiksi. Tämä mahdollistaa omalta osaltaan myös sen, että tutkimusaiheetkin ja tuotokset voivat olla huomattavan erilaisia. ”Olennaista aiheessa on se, että diskurssia, tekstiä, tutkitaan sen itsensä takia eikä keinona tutkia tekstin takana piileviä asenteita.” (Eskola & Suoranta 2003, 197.) Voidaankin sanoa, että onnistuessaan tutkija löytää aineistosta sellaisia seikkoja, jotka eivät välttämättä muutoin herätä huomiota.

Diskurssianalyysi ei jää tutkimuksena pelkästään siihen, että raportissa olisi selvitys tutkimustuloksista. Lukijalla on oltava käsitys siitä, kuinka diskursseja on tulkittu ja miten johtopäätöksiin

on päästy. Lukija voi siis itsekkin tulkita käsiteltyä aineistoa. Tätä helpottaa myös se seikka, että diskurssianalyysissä on usein käytetty esimerkkeinä suoria sitaatteja aineistosta. (Eskola & Suoranta 2003,198.)

”Diskurssianalyysin yhden muodon perusideat voi lyhyesti tiivistää seuraavasti:

- 1) Suhde ”totuuteen” on erilainen kuin yleensä on ajateltu.
- 2) Diskurssianalyysi ei ole pitkälle kehitetty lähestymistapa.
- 3) Kieltä ei nähdä välineenä jonkin muun asian tutkimiseksi vaan kieli ja sen funktiot ovat itse tutkimuskohde.
- 4) Tutkitaan itse kieltä, sen rakennetta ja käyttöä.
- 5) Tekstistä etsitään kielen funktioita, erilaisia selittämistapoja eli kielen variaatioita sekä ristiriitoja ja repertuaareja.
- 6) Selontekojä tutkitaan siinä kontekstissa, missä ne on tuotettu, ei yhteyksistään irrotettuna.
- 7) Selontekojen yhdenmukaisuus voi johtua siitä, että ne on tuotettu joltain tiettyä tarkoitusta varten, ei kuvailun yhdenmukaisuudesta. ” (Eskola & Suoranta 2003, 198-199.)

Tässä on kuitenkin vain tiivistettynä sitä ajatusmaailma, mitä diskurssianalyysi voi olla. Mielestäni jaottelu on kaiken kaikkiaan varsin oiva yhteenveto sen selkeiden linjausten vuoksi. Kyseiset seitsemän kohtaa antavat diskurssianalyysille kuitenkin sen vaatiman mahdollisuuden olla dynaaminen ja antaa tutkijalle tietyn edellytyksin vapaat kädet aineiston valitsemisesta aina tulkinnanvaraisuuteenkin.

Oma tulkintani on, että käytännössä diskurssianalyysi voidaan suorittaa esimerkiksi nimeämällä käsiteltävästä aineistosta erilaisia diskursseja, jotka ovat ikään kuin avainsanoja tekstistä eroteltaville kokonaisuuksille. Löytyykö avainsanoista jonkinlaisia emotionaalisia, retorisia, moraalisia tai muita merkityksiä sisältäviä sanomia ja perustella ne. Tulkinnassa voidaan myös pohtia sitä, miksi jokin asia on ilmaistu juuri siten kuin vaikkapa lehden otsikossa lukee, eikä toisin sanoin, jolloin otsikon sanoma olisi hiukan erilainen.

Tässä opinnäytetyössä tutkimuskysymyksinä on:

- **Miten Hanhikiven ydinvoimalan rakennushankkeesta uutisoidaan?**
- **Millaisia näkökulmia uutisista on havaittavissa?**

Kysymyksen ”miten” osiota voidaan tarkentaa sillä, onko artikkelin kirjoittajan sanavalinnoista havaittavista jonkinlaista suhtautumista aiheeseen ja kuinka järjestystä ja turvallisuutta haittaavaa taikka rikolliseksi toiminnaksi epäiltyä toimintaa on ruodittu. Niin ikään millaisia näkökulmia uutisissa on otettu huomioon tai kenen ajatusmaailmaa uutisessa on jaettu, millaisia asenteita tapahtumien taustalla piilee.

6. TULOKSET

Tutkimuksen tavoitteena on vastata tutkimuskysymykseen, miten Hanhikiven ydinvoimalatyömaan julkisuudessa olleista tapahtumista on uutisoitu ja millaisia näkökulmia on havaittavissa. Jaottelin aineiston kolmeen näkökulmaan, joiden tulkitsin aineiston läpikäynnin jälkeen olevan toistuvia uutisoinnissa. Ensimmäisenä käsittelyssä on näkökulma siitä, että jotakin laitonta on tapahtunut. Tämä on vahvasti poliisin näkökulmaa, koska nämä artikkelit ovat useimmiten poliisin tiedotteisiin pohjautuvia. On otettava huomioon, että rikoksen tapahduttua ja siitä uutisoidessa poliisi liittyy aiheeseen vahvasti asiaa tutkivana osapuolena. Näin ollen poliisi on lähes jokaisessa uutisessa mainittu, mutta varsinainen näkökulma on kuitenkin yleisesti rikoksesta uutisointi.

Toinen näkökulma on paikalla olleelle aktivistille omistettu. Näissä artikkeleissa on paikalla ollut, aktivistiksi kuvattu henkilö, joka on päässyt kertomaan omista lähtökohdistaan ja ajatusmaailmastaan. Tähän näkökulmakategoriaan on siis otettu ne artikkelit, joissa aktivistit ovat saaneet äänensä kuuluviin tai heidät on muutoin huomioitu laajemmin, kuin mitä tehtäviä heidän tekemisensä ovat poliisille aiheuttaneet tai mitä on tapahtunut.

Kolmas näkökulma on niin sanottu kolmas osapuoli, jossa sinänsä ulkopuolinen henkilö on kommentoinut tapahtumia artikkelissa. Näissä on haettu muuta sisältöpohjaa kuin se, mitä poliisi-

si on tiedottanut tai mitä aktivistien ylläpitämällä internet-sivustoilla on aiheesta kirjoitettu. Asiaa on kommentoitu siis ulkopuolelta tietyistä suunnista, mitä tapahtumista voi seurata yleisesti ja mitä se tarkoittaa kenties yhteiskunnan kannalta. Jotkin artikkelit ovat sisältävät useamman kuin yhden valitsemistani näkökannoista, joten yksiselitteisesti artikkeleita on mahdotonta jaotella. Tämä ei kuitenkaan haittaa, koska näkökulmat on sinänsä helppoa havaita eri kohdista uutista.

Uutisten tapahtumakuvausten ja näkökulmien pohjalta muodostui kolme eri diskurssia, joita käsittelem. Ensimmäinen diskurssi on motiivi -diskurssi jossa haetaan ja perustellaan aktivistien tekemiselle motiivia, syytä siihen miksi jotakin on tehty. Tässä diskurssissa oleellista on, se miten mainitut motiivit teoille on ilmaistu tekstissä ja millaisia mielikuvia siitä herää. Toisena diskurssina havaitsin tekemisen tavat, eli toiminta -diskurssi. Miten artikkeli käsittelee tapahtuneen lain rikkomisen tai järjestyshäiriön, kuinka se rakentaa todellisuuden kuvaa lukijalle siitä, mitä on tapahtunut. Kolmantena diskurssina on seuraus -diskurssi. Siinä on poimintoja jonkin tapahtuman seurauksesta, ei pelkästään poliisin toiminnan johdosta jollekin aiheutuneesta seuraamuksesta, vaan myös siitä, minkälainen vaikutus jollakin tietyllä teolla on ollut.

Diskurssit ovat sinänsä jokainen riippuvaisia toisistaan. Jokaista seurausta ennen on ollut toimintaa, ja toiminnalle on usein haettu jonkinlaista tarkoituspäätä. Jokaiselle teolle ei ole kuitenkaan tiedossa tarkkaa motiivia, vaikka sitä on artikkeleissa haettu esiin yleistämällä aktivistien yleisiä päämääriä. Ei voida kuitenkaan olla varmoja siitä, että yksittäinen tekijä on paikalla ainoastaan ydinvoimahankkeen lopettamiseksi.

Taulukossa 2 on merkitty jokaisen analyysissä käytetyn uutisen otsikko, teema, vallitsevat diskurssit, näkökulmat sekä julkaisupäivämäärä. Jokainen uutinen on lajiteltu julkaisupäivämäärän mukaan, alkaen vanhemmista, eli tässä tapauksessa vuoden 2016 alusta. Kuten taulukosta voidaan nähdä, valtaosa (13 kpl) uutisoinnista on tapahtunut huhtikuussa 2016. Uutisia on julkaistu tammi-maaliskuussa yksi kuukaudessa, ja toukokuun kolmen uutisen jälkeen ainoastaan syyskuun yksi uutinen on loppuvuoden osalta. Tämä kertoo paljon siitä, että aktivistit ovat tuolloin vetäytyneet Hanhikiven alueelta, eikä uutta uutisoitavaa ole niin paljoa tullut. Huhtikuun suurta

uutisoinnin määrää selittääkin alati jatkuneet tapahtumat. Huomionarvoista on myös, että huhtikuun rauhallisempina aikoina aihetta on uutisoitu myös hakemalla muita näkökulmia ja tutkijoiden analyyssejä tilanteesta. Näin aihe on pidetty pinnalla ja varmasti osaltaan myös lukijoiden mielessä. Motiivi -diskurssi esiintyi aineistossa viisi kertaa, toiminta -diskurssi 13 kertaa ja seuraus -diskurssi 8 kertaa. Tässä on otettu huomioon myös se, että päällekkäisiä diskursseja on havaittu uutisissa.

Taulukko 2: Hanhikiveä koskevan uutisoinnin pääpiirteet ja diskurssit.

Otsikko	Teema	Diskurssi	Näkökulma	PVM
Aktivistit pysäyttivät ydinvoimalan työmaaliikenteen Pyhäjoella – poliisi ottanut kiinni yhden henkilön	Töiden estäminen	Toiminta	Aktivistit, poliisi	22.1.2016
Aktivisteja poistettiin taas Fennovoiman työmaalta	Töiden estäminen	Toiminta, motiivi	Aktivistit	3.2.2016
Pyhäjoella osoitettiin mieltä – poliisi ei kommentoi kakutusta	Kakutus-isku	Toiminta	Muu: Fennovoima	15.3.2016
Aktivistit lukitsivat itsensä työkoneisiin Fennovoiman työmaalla	Lukittautuminen, töiden estäminen	Toiminta	Aktivistit	14.4.2016
Ydinvoimalatyömaan toimistotaloa töhrittiin punaisella maalilla	Ilkivallasta tiedottaminen	Toiminta	Muu: työmaan yritykset	14.4.2016
Ydinvoima-aktivisti: Monella on ärsytyskynnys ylittynyt	Toimintaviikko, protestileiri	Motiivi	Aktivisti	21.4.2016
Suuri joukko ydinvoiman vastustajia Pyhäjoelle – poliisi varautuu ja tarkkailee	Toimintaviikko, varautuminen	Toiminta	Poliisi, Fennovoima	22.4.2016
Partioita lisätty ja poliisi toivoo, etteivät mielenilmaukset karkaa väkivallaksi Pyhäjoella	Tiedottaminen, varautuminen, haastattelu	Motiivi	Poliisi	25.4.2016
Aktivistit paikoivat toimittajaa kivillä ydinvoimamielensoituksessa – video	Tilanteesta tiedottaminen, toimittajan työ	Toiminta	Muu: toimittaja	26.4.2016
Aktivisti uhkasi Yle Oulun toimittajaa Pyhäjoella	Toimittajan työ, haastattelu	Toiminta	Muu: toimittaja	26.4.2016
Yle paikan päällä ydinvoimamielensoituksessa – Twitter-	Tapahtumista raportointi välittömästi	Toiminta	Muu: Toimittaja	26.4.2016

seuranta				
Ydinvoima-aktivistien aikataulu salainen – varautuneet kahinointiin poliisin kanssa	Aktivistien aikomukset, poliisin varautuminen	Motiivi, Seuraus	Aktivisti, (myös poliisin puuttumiskynnys kerrottu)	26.4.2016
37 aktivistia kiinniotettu Pyhäjoella – kolmannes ulkomaalaisia	Aktivistien teot jotka johtivat poliisin puuttumiseen	Toiminta, Seuraus	Poliisi, myös aktivistien teoista kuvasta	26.4.2016
Fennovoima: Aktivistit eivät ole pysäyttäneet töitä Pyhäjoen ydinvoimalatyömaalla	Tilannekuvaa rakennuttajan puolesta	Seuraus, Toiminta	Muu: Fennovoima	26.4.2016
Aktivistit sulkivat ihmisketjulla teitä Hanhikivenniemellä	Tilanteen seuranta, tien tukkiminen	Toiminta	Aktivisti	28.4.2016
Ydinvoimavastustajien oteet kovenevat Pyhäjoella – poliisiauto sytytettiin tuleen	Tapahtumakuva tilanteen kärjistyisestä	Seuraus, toiminta	Poliisin ja aktivistin näkökulma	28.4.2016
Tutkijan mukaan Pyhäjoen Hanhikiven tapahtumat voivat pitkittyä	Tilanteen tulevaisuudenkuvat, motiivit	Motiivi, seuraus	Muu: Tutkija	2.5.2016
Fennovoima: Pyhäjoen huttikuisista tapahtumista koitui kymmenien tuhansien vahingot	Aiheutuneet vahingot, aktivistien tavoitteet	Seuraus	Muu: Fennovoima, myös aktivisti	11.5.2016
Poliisille ei syytteitä Pyhäjoen mielenilmauksesta	Poliisin toiminnan oikeellisuus	Seuraus	Poliisi, muu: syyttäjä	27.5.2016
Työkoneiden päälle kiivenneille aktivisteille sakkoja	Sanktioita vuonna 2015 tapahtuneista teoista	Seuraus	Muu: Käräjäoikeus	27.9.2016

6.1 Motiivi – diskurssi

Uutisissa kuvataan kiistanalaiselle tekemiselle jotakin syytä melko varovaisesti, koska uutisen objektiivisen luonteen rikkominen on joissain tilanteissa haitallista. Asioita pyritään kertomaan mahdollisimman puolueettomasti, ja yleisesti näkökulmia antamattomasti, sillä se on toisaalta median yksi tarkoitus – annetaan lukijalle sinänsä kantaa ottamaton, neutraali tieto, josta kukin

voi vetää omat johtopäätöksensä. Toisaalta motiivi on eri näkökulmista kuvattujen tahojen perusteltu syy toiminnalle, johon perehdyn tarkemmin seuraavan diskurssin käsittelyssä.

21.4.2016 julkaistussa artikkelissa kerrotaan ydinvoimalahankkeen vastustajien tarkoitusperiä ja vaikuttamisen keinoja. Samassa artikkelissa on otettu huomioon haastattelun pohjalta myös paikallisten antama henkinen tuki aktivisteille. Artikkelin on kirjoitettu aktivistien näkökulmaan perustuen, ja onkin pääosin haastattelun pohjalta kirjoitettu. Uutinen tuo tämän näkökulman selkeästi esiin.

”Tavoitteena on alueen symbolinen haltuunotto ja ydinvoimalan rakennustöiden pysäyttäminen väkivallattoman joukkotoiminnan voimin.” (Yle.fi, 21.4.2016: Ydinvoima-aktivisti: Monella on ärsytyskynnys ylittynyt.)

Selkeä motiivi on kirjattu ylös heti uutisen väliotsikon jälkeen. Kirjoitusasu on sinänsä kantaa ottamaton, siinä ei tuomita eikä kannusteta aktivisteja, mutta havaitsin siitä huolimatta kenties jotain myönteisen sävyn omaavia sanavalintoja. ”Symbolinen haltuunotto” ja ”väkivallattomin joukkotoiminnan voimin” antavat kuvan rauhallisesta mielenilmauksesta, ja siitä, ettei aluetta kirjaimellisesti koetettaisi vallata. Jutussa haastateltu aktivisti kuitenkin kertoo seuraavaa:

”Inhorealistenten toteama on myös, että väistämätöntä pystyy harvoin estämään tapahtumasta, mutta siitä voi tehdä toteuttajalle mahdollisimman hidasta, hankalaa ja kallista. Jos toiminta alkaa käydä kukkarolle suoraan tai oman maineen päälle, maksavat asiakkaat kaikkoavat. Silloin asialla on vaikutusta, Venla Simonen toteaa” (Yle.fi, 21.4.2016: Ydinvoima-aktivisti: Monella on ärsytyskynnys ylittynyt.)

Mielestäni tuo lausunto antaa selvän kuvan siitä, että mikäli rauhanomaiset keinot eivät tuota haluttua lopputulosta, niin toimintaa jatketaan myös muilla kuin laillisilla keinoilla, vähintäänkin järjestyshäiriöiden avulla. Tätä perustelen sillä, että mikäli työmaan toimintaa hidastetaan, niin sehän voisi tapahtua juuri tiesulkujen ja vahingontekojen avulla. Artikkelista saa kuvan, että aktivistit ovat viimeiseen asti laittamassa vastaan työmaan toiminnalle, koska laillisin keinoin vaikuttaminen ei tule enää kunnolla kyseeseen. Haastattelu herättää pohdintaa

siitä, että oman mielipiteen ajaminen laittomin keinoin on tarkoituksenmukaista ja mahdollisesti joskus oikein tehdä väärin.

25.4.2016 Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuuden vuosipäivän lähestyessä julkaistussa artikkelissa on haastattelupohjainen tiedote, joka kertoo poliisin olevan valmistautunut tuleviin mielenilmauksiin, toiveenaan kuitenkin rauhanomainen tapahtuma:

”– Hehän pystyisivät halutessan järjestämään melkoiset hässäkät. Uskon ja toivon, että siellä löytyy järkeä ja käytetään laillisia ja asiallisia muotoja ilmaista mielipiteitä, kertoo ylikomisario Alavaikko.” (Yle.fi, 25.4.2016: Partioita lisätty ja poliisi toivoo, etteivät mielenilmaukset karkaa väkivallaksi Pyhäjoella.)

Poliisin käyttämä puhetapa on tyynttelevä, ja antaa aktivisteille mahdollisuuden toimia rauhanomaisin keinoin. Motiivina on rikosten ja järjestyshäiriöiden ennalta estäminen, ja suoralla poliisin sitaatilla vedotaan aktivisteihin, kuin sovittelevana viestinä heille. Haastateltu poliisi antaa ymmärtää, että poliisia ei välttämättä tarvittaisi muuhun kuin mielenilmauksen turvaamiseen, mutta poliisi on kuitenkin valmiina:

”– Tietojemme mukaan Pyhäjoella aktivistien määrä on 50–100. Aktivisten lukumäärä alueella tarkoittaa sitä, että on aika lailla heidän tulevasta taktiikastaan kiinni, että tarvitaanko siellä poliisitoimintaa vai ei.” (Yle.fi, 25.4.2016: Partioita lisätty ja poliisi toivoo, etteivät mielenilmaukset karkaa väkivallaksi Pyhäjoella.)

26.4.2016 julkaistusta artikkelista saa kuvan, että paine Hanhikivellä on kasvanut entisestään. Jo otsikko on sekä lukijan mielenkiinnon herättävä, että antaa ymmärtää, että jotain suurta on pian tapahtumassa:

”Ydinvoima-aktivistien aikataulu salainen – varautuneet kahinointiin poliisin kanssa” (Yle.fi, 26.4.2016: Ydinvoima-aktivistien aikataulu salainen – varautuneet kahinointiin poliisin kanssa).

Otsikkoon on sisällytetty huomattava määrä tietoa ja mielikuvia. Aktivistien salainen aikataulu antaa kuvan organisoidusta toiminnasta ja siitä, että kyseessä ei ole vain muutamien aktivistien rupeamasta. Voidaan siis päätellä, että kyseessä on ihmismassa, mikä herättää lukijassa voimakkaan assosiaation aktivistien kykeneväisyydestä. Otsikon ajatusviiva yhdistää loppuosan siihen, että suuri joukko aktivisteja on valmistautunut muuhun kuin väkivallattomaan mielenilmaisuun.

Haastateltu aktivisti on kertonut suorasanaisesti motiivin toiminnalle kertomalla asiasta aktivistien näkökulmasta, ja kertoo myös miten se on aikomus toteuttaa siitä huolimatta, että poliisi puuttuisi asiaan:

” – Voi käydä niin, että osa ei jää kiinni, mutta jos ajatellaan, mikä tässä on päämääränä, niin pidätyksiin on varauduttu, nimettömänä pysyttelevä aktivisti kertoi tiistaiamuna Yle Oululle.

Hän lisäsi, että päämääränä on ottaa haltuun työmaa.

– Menemme aidan yli ja keskeytämme työt.” (Yle.fi, 26.4.2016: Ydinvoima-aktivistien aikataulu salainen – varautuneet kahinointiin poliisin kanssa.)

Aktivistin kommentissa huomionarvoisia asioita on järkähtämättömyyden lisäksi myös selkeytetty tapa toimia, mikä vahvistaa motiivista seuraavaa toimintaa. Lause aidan yli menemisestä kertoo, kuinka vakavasti asia otetaan aktivistien keskuudessa.

Ulkopuolisen näkökulmaa tuo esiin haastateltu tutkija Vesa Puuronen 2.5.2016 julkaistussa artikkelissa. Haastateltu Oulun yliopiston sosiologian professori, joka tuo esille melko selväsanaisesti toiminnan motivaation yleisestä näkökulmasta, eikä tyydy käsittelemään vain usein mainittua rakennustyömaan toiminnan häiritsemistä:

” – Sehän ei ole iso joukko, joka tässä toimii, mutta yleisesti ottaen kysymys on siitä, että nämä ihmiset haluavat tuoda mielipiteensä julki, mutta eivät koe, että voisivat saada

sitä esiin järjestelmän puitteissa, sanoo Vesa Puuronen.” (Yle.fi, 2.5.2016: Tutkijan mukaan Pyhäjoen Hanhikiven tapahtumat voivat pitkittyä.)

Puuronen ottaa huomioon sen, kuinka pienellä aktiivisella kannatuksella mielenilmaisut ehkä kuitenkin ovat, ja kertoo myös ihmisten tyytymättömyydestä järjestelmään, mitä kautta asioita on yleensä viety eteenpäin. Hän ottaa myös kantaa rakennuttamista puoltavien tahojen vaikuttamiseen, eikä anna toivoa aktivismin vaikuttamisen keinoille kuitenkaan sitä täysin tyrmäämättä:

” – Vastustajat pyrkivät vaikuttamaan yhtäältä poliittisiin päätöksentekijöihin ja kenties rakennuttajaankaan, joka tuskin kuitenkaan muuttaa omaa toimintaansa.” (Yle.fi, 2.5.2016: Tutkijan mukaan Pyhäjoen Hanhikiven tapahtumat voivat pitkittyä).

Aktivismista puhutaan poliittisen vaikuttamisen keinona, ihmisten ajattelun herättäjänä, mutta myös julkisuuden tavoittelemisena, joka osaltaan toisi ajatusmaailmaa suuremman yleisön tavoitettavaksi myös globaalisti. Haastateltava ottikin kantaa ulkomailta tulleiden aktivistien mahdolliseen vaikuttamiseen myös muualla kuin Suomessa:

” – Ulkomaalaiset tuovat varmasti mukanaan sen, että pikku hiljaa myös ulkomainen media alkaa kiinnittää huomiota näihin tapahtumiin ja silloin heidän osuutensa voi olla hyvinkin merkittävä.” (Yle.fi, 2.5.2016: Tutkijan mukaan Pyhäjoen Hanhikiven tapahtumat voivat pitkittyä).

6.2 Toiminta – diskurssi

Toimintaa ja tapahtuneita asioita lähemmin kuvattua materiaalia löytyy aineistosta mielin määrin. Toimittajat ovat saaneet omakohtaista kokemusta tapahtumista ja ovat voineet seurata tilanteen kehittymistä paikan päällä. Tämä antaa paljon lisää sisältöä uutisiin, eikä toimittajan tarvitse tyytyä esimerkiksi poliisin tiedotteen pohjalta uutisen kirjoittamiseen. Varsinainen tekeminen – toiminta – on kuvattu usein toimittajan havaintojen pohjalta, ja se on konkreettista kuvausta siitä, mitä ja miten on jotakin tehty. Sanavalinnat antavat paljon osoitusta siitä, miten tiettyjen

tekojen tekeminen on tapahtunut. Onkin mielenkiintoista huomata, miten lauseita on muodostettu ja millaista kuvaa ne antavat toiminnasta. Erilaiset kuvaukset luovat väistämättä mielikuvia siitä, kuinka asia on tapahtunut.

26.4.2016 Julkaistu artikkeli on täynnä toimintaa, ja sen kuvausta. Tilanne Hanhikivellä ja mielenilmauksissa oli kehittynyt jo suunnittelun ja tiedottamisen asteelta tekemiseksi. Lainauksessa kerrotaan selkeästi, kuka teki ja mitä teki, missä ja milloin:

”Ydinvoimaa vastustavat aktivistit rakensivat tiistaina Pyhäjoella tiesulkua ja ryhtyivät heittelemään Ylen toimittajaa kivillä. Osa kivistä oli suurikokoisia.” (Yle.fi, 26.4.2016: Aktivistit paiskoivat toimittajaa kivillä ydinvoimamielenosoituksessa).

Viimeisessä lauseessa otetaan esille joidenkin heitettyjen kivien suuri koko. Se antaa mielikuvaa vaarallisuudesta ja kun kivien heittelyn kohteena on yleensä asioita ulkopuolelta seuraava, työtään tekevä toimittaja, niin lukija saattaa tuomita yleensäkin tuomittavan teon entistä ankarammin. Toisaalta toimittajien luonteenomaiseksi piirteeksi on mielestäni yleisesti omaksuttu tiedonhaluisuus ja rohkeus mennä lähelle toimintaa vaarasta välittämättä hyvän uutiskuvan saamiseksi. Uutisesta ei käy ilmi tilanteen tarkempi kuvaus, mutta on havaittavissa aktivistien vihamielinen käytös toimittajia kohtaan muissa tilanteissa:

”Alueella oli tiistaina paikalla kaikkiaan kolme Yle Oulun toimittajaa. Kun he olivat poistumassa alueelta, niin ulkomaalaiset aktivistit uhkailivat Kati Jurkkoa ja Antti Pylvästä sekä Ari-Pekka Sirviötä väkivallalla.” (Yle.fi, 26.4.2016: Aktivistit paiskoivat toimittajaa kivillä ydinvoimamielenosoituksessa.)

Tarkemmin tilannetta kuvailematta käy kuitenkin selväksi aktivistien vihamielinen käytös ja tekeminen, eli tässä tapauksessa väkivallalla uhkaileminen vaikka toimittajat olivat jo lähdössä pois. Samassa artikkelissa oli myös maininta poliisin toiminnasta toiminnallisella kuvauksella:

”Pyhäjoen ydinvoimatyömaalla järjestetty mielenosoitus muuttui pian yhteenotoksi poliisin kanssa. Aktivistit mm. pyrkivät kiipeämään työmaa-aidan yli alueelle ja

kajosivat poliisiautoon. Poliisi on vastannut pippurikaasulla ja ottamalla aktivisteja kiinni.” (Yle.fi, 26.4.2016: Aktivistit paiskoivat toimittajaa kivillä ydinvoimamielensä osoituksessa.)

Aktivistien pyrkimyksiin ja tekoihin poliisin keinoiksi on mainittu pippurisumutteen käyttö ja kiinni-ottaminen. Poliisin rooliksi on annettu voimakeinojen käyttäjä sekä kiinni-ottaja. Lukija pääsee kuvauksen myötä tapahtumapaikalle sivustaseuraajan rooliin, missä joukko aktivisteja kiipeilee aidalla ja poliisi kaasuttaa. Poliisiautoon kajoaminen herättää mielikuvan siitä, että poliisin toimintaa koetetaan estää tai keskeyttää, joka osaltaan oikeuttaisi voimakeinojen käytön ja kiinniottamisen vastaamalla tehtyyn tekoon. Toisaalta esimerkiksi kiinni-otetuksi tuleminen sopii luonteeltaan myös seuraus – diskurssiin, jolloin jonkin toiminnan seurauksena on kiinni-otetuksi tuleminen.

Samana päivänä, 26.4.2016 illalla julkaistu uutinen oli kirjoitettu pääosin poliisin perspektiivistä, ja antoi ymmärtää akuutin tilanteen rauhoittumisesta. Aktivistien toimintaa ei ole pidetty haastattelun mukaan suunnitelmallisena:

” – Kyseessä on varsin järjestäytymätön joukkio, eikä toiminnassa ole johdonmukaisuutta. Pikemminkin tämä on erilaisten yksilöiden sekoilua, toteaa ylikomisario Veijo Alavaikko.” (Yle.fi, 26.4.2016: 37 aktivistia kiinniotettu Pyhäjoella – kolmannes ulkomaalaisia.)

Aktivistien tekeminen on siis näyttänyt ainakin poliisin näkökulmasta hallitsemattomalta, eikä viitteitä toimintasuunnitelmasta ole käytännön tekemisessä. Lausuma antaa mielikuvan yksittäisten tekijöiden tekemistä harkitsemattomista tempauksista, joita voidaan kenties jopa vähätellä. Siltä kantilta asiaa katsoen haastateltu poliisi antaa ymmärtää, että tilanne ei ole niinkään suuri uhka, vaan enemmän jonkinlainen riesa poliisille.

Tilanne on kuitenkin jatkunut ja aiheuttanut poliisille tehtäviä, kuten 28.4.2016 julkaistusta artikkelista selviää. Aktivistien tekeminen on kuvattu järjestäytyneeksi, sillä useiden ihmisten

ollessa ihmisketjuna voidaan päätellä, että jokin on heidät ajanut tekemään yhdessä tiesulun. Uutisessa pääotsikon jälkeinen referaatti kertoo uutisesta kaiken oleellisen:

”Ydinvoimaa vastustavat aktivistit ovat estäneet ihmisketjuilla liikennettä Pyhäjoen Hankikivenniemen ydinvoimalatyömaalle. Poliisi pyrkii avaamaan tiet uudelleen liikenteelle. Myös kiinniottoja on tehty.” (Yle.fi, 28.4.2016: Aktivistit sulkivat ihmisketjulla teitä Hanhikivenniemellä.)

Uutinen on tiedotteenomainen, mutta kertoo myös aktivistien suorasta toiminnasta ja siitä seuranneesta poliisin suorittamisenomaisesta tekemisestä sekä tilanteen rauhoittamisen yrittämisestä. 28.4.2016 julkaistussa uutisessa aktivistien toiminta on saanut uusia piirteitä. Uutisessa on keskitytty aktivistien tekemiin iskuihin, joita oli tehty poliisia vastaan. Poliisiauto oli sytytetty tuleen ja poliiseja oli heitelty kivillä. Haastateltu poliisi kommentoi tilannetta vakavasävytteisesti:

” – Näyttää siltä, että kyseessä ei ole enää mikään paniikissa reagointi, kuten mielenosoittajat ovat toimintaansa aikaisemmin selittäneet, vaan väkivalta on suunnitelmaillista ja siihen on valmistauduttu, toteaa ylikomisario Veijo Alavaikko Oulun poliisista.” (Yle.fi, 28.4.2016: Ydinvoimavastustajien otteet kovenevat Pyhäjoella – Poliisiauto sytytettiin tuleen.)

Nyt aktivistien toiminnan kuvailu oli saanut myös lisää järjestyneisyydestä viittaavaa palautetta. Lukijalle välittyy huolestuneisuus tilanteen kehityksestä sekä siitä jää odottava tunnelma, miten aktivistit perustelevat toimintansa oikeutuksen. Tapahtunutta väkivaltaa on kuvailtu huolellisesti suunnitelluksi, joka osaltaan herättää huolta. Enää ei ole kyse rauhanomaisesta mielenilmauksesta ja yksilöiden tekemistä järjestyshäiriöistä, vaan tietynlainen raja on ylitetty.

6.3. Seuraus – diskurssi

Yleisesti jotakin tehtäessä, sillä on jokin kausaalinen seuraus. Valitsemani diskurssit ovat toisaalta kausaliteetissa toisiinsa nähden, mutta tämä diskurssi käsittelee asioiden seurauksia yksilön, yhteisön ja hiukan myös yhteiskunnan kannalta. Tekemisen seurauksia tarkastellessa voidaan löytää erilaisia tekstin sävyjä. Pohdinnan aiheena onkin, herääkö lukijassa joitain tunteuksia siitä, onko seuraus enemmän positiivinen vai negatiivinen.

Hanhikiven laajan ja tiheän uutisoinnin välissä on otettu myös rakennuttajan kanta esille. 26.4.2016 julkaistu välitiedote tapahtumista haastattelun antaman informaation siivittämänä kumoaa sen, että työmaa-alueella työt olisi jouduttu täysin keskeyttämään. Haastateltu Fennovoiman alueviestintäpäällikkö vetoaa empaattisesti aktivisteihin, ja on huolissaan myös heidän terveydestään:

” – Me ymmärrämme, että ydinvoima jakaa mielipiteitä, ja mielenosoittaminen on tietenkin täysin sallittua. On kuitenkin ikävää, että työmaa-alueelle isojen koneiden keskelle tunkeudutaan ja aiheutetaan vaaratilanteita.” (Yle.fi, 26.4.2016 Fennovoima: Aktivistit eivät ole pysäyttäneet töitä Pyhäjoen ydinvoimalatyömaalla.)

Alueviestintäpäällikkö kertoo näin ymmärtävänsä vastapuolen tunnekuohut ja on tuomitsematta kaikkea ydinvoimavastaista toimintaa sovittelevaan sävyyn. Lisäksi turvallisuus on nostettu esiin niin aktivistien, kuin myös työmaan tekijöiden kannalta. Vaaratilanteita on kuitenkin jo aiheutettu, eikä poliisi ja toimittajat ole nyt uutisoinnissa, vaan tapahtumat ovat vaikuttaneet työmaalle töihin tulleisiin ihmisiin.

2.5.2016 Sosiologian professori, tutkija Puuronen oli ottanut kantaa aiemmin tässä työssä mainittuihin motiivi -diskursseina käytettyihin asioihin. Hänellä oli myös sanottavaa siitä, että Hanhikiven tapahtumilla voi olla jatkoa myös tulevaisuudessa, jolloin seurauksena on tilanteen jatkuvuus ja ”jäätynyt konflikti”. Pitkään kestävä tilanne on mahdollinen, koska ulkomaillakin on vastaavia esimerkkejä siitä:

”Puuronen arvioi, että konfliktin jatkuminen riippuu paitsi siitä, saavatko leiriläiset mielestään vuoropuhelua aikaan poliittisten päättäjien kanssa myös yksinkertaisesti siitä, kuinka pitkään vastustajilla on resursseja käytössään.” (Yle.fi, 2.5.2016: Tutkijan mukaan Pyhäjoen Hanhikiven tapahtumat voivat pitkittyä).

Se, saadaanko toiminnalla haluttua seurausta, eli poliittista vaikuttamista aikaiseksi, on kuvattu epävarmaksi. Aktivistien ponnekkua on pidetty väliaikaisena ilmiönä. Professori ei myöskään pidä aktivisteja isona joukkona, mutta ottaa esille myös mahdollisen pysyvyyden:

” – Mutta kyllähän sekin on mahdollista, että siellä on vielä kymmenen vuoden päästä, kun ydinvoimala valmistuu, niin paikalla on leiri-ihmisiä, jotka vastustaa sitä, pohtii Vesa Puuronen.” (Yle.fi, 2.5.2016: Tutkijan mukaan Pyhäjoen Hanhikiven tapahtumat voivat pitkittyä).

Professori Puuronen luo mielikuvan siitä, että aktivistien taistelu ydinvoimalaitosta vastaan on sinänsä turhaa, koska ydinvoimala valmistuisi joka tapauksessa kymmenen vuoden kuluttua. Hänen aktivisteista käyttämänsä kuvaus leiri-ihmisistä antaa kuvan siitä, että kyseessä olisi asiiansa sitkeästi ajava joukko, jotka ovat eristäytyneet alueelle aatteensa vuoksi pitkäksi ajaksi.

Aktivistien toiminnan seurauksia on listattu 11.5.2016 julkaistussa artikkelissa. Protestileirin purkamisen jälkimainingeista oli savu jo hälventymässä, mutta tapahtumia kerrataan vielä. Artikkelissa on korutonta kerrontaa tapahtuneista vahingonteoista ja aiheutuneista vahingoista, mutta samalla kerrotaan myös mielenilmausten rauhanomaisesta puolesta sekä muista kyseenalaisista seikoista, jotka liittyvät laajemmin kokonaisuuteen.

”Fennovoima-Rosatomin ydinvoimalahanketta vastustettiin Pyhäjoella viime kuun lopulla noin viikon kestäneen protestileirin aikana. Tapahtumat johtivat useisiin ulkomaa-laisten ja suomalaisten pidätyksiin ja myös vangitsemisiin. Toimintaviikon aikana Pyhäjoella järjestettiin myös ydinvoima-aiheisia luentoja ja työpajoja, jotka sujuivat ongelmitta.” (Yle.fi 11.5.2016: Fennovoima: Pyhäjoen huhtikuuisista tapahtumista koitui kymmenien tuhansien vahingot.)

Mielenilmauksesta johtuneet järjestyshäiriöt on vähättelevään sävyyn kuitattu sillä, että asia johti toiseen ja sitten ihmisiä on pidätetty. Kaikesta tapahtuneesta huolimatta positiivisävytteistä palautetta on saanut kuitenkin ongelmitta sujuneet ydinvoima-aiheiset luennot ja työpajat. Ydinvoiman vastustajien ajatusmaailman puolesta on otettu pari seikkaa esiin. Rakentaja nähtiin vähintäänkin epäilyttävänä eikä sen toiminnan laillisuudesta ole täyttä yhteisymmärrystä:

”Protestileirin tavoitteena oli Stop Fennovoima -verkoston mukaan tuoda esiin muun muassa Fennovoiman laitostoimittajaan, venäläiseen Rosatomiin liittyviä epäkohtia. Ydinvoiman vastustajia kaihertaa myös se, että Pyhäjoella tehdään jo voimalan rakentamisen valmistelutöitä, vaikka rakentamislupaa ei ole vielä myönnetty.” (Yle.fi, 11.5.2016: Fennovoima: Pyhäjoen huhtikuuisista tapahtumista koitui kymmenien tuhansien vahingot.)

Voidaan todeta, että tässä diskurssissa seuraus on toisaalta asioita selittävä ja yhteen vetävä. Se kuitenkin täyttää myös motiivin sillä perusteella, että ristiriitaiseksi tuodut asiat on kerrottu uutisessa. Mikäli motiivina mielenilmaisuille on ollut julkisuus, niin seurauksena aiheesta on kirjoitettu uutinen. Diskurssin olisi voinut nimetä myös vuoropuheluksi, joka toisi esiin ajatuksen siitä, että kyse olisi jatkuvuusluontoisemmista asioista. Jatkumoissa asioita tapahtuu ja kausaliitteit seuraavat toisiaan liittyen kuitenkin toisiinsa vuoropuheen tapaisesti. Vuoropuhelu-nimike olisi kuitenkin ollut mielestäni laaja-alaisempi vaihtoehto, eikä niin selkeä.

7. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimusta varten on kerätty Yle -uutispalvelun artikkeleita vuodelta 2016. Artikkelit käsittelevät Hanhikiven tapahtumia, suoraa toimintaa, aktivismia, poliisin toimintaa ja varautumista, mutta myös tapahtumien syitä ja seurauksia. Aineisto luokiteltiin eri näkökulmien perusteella, ja ne ovatkin mielestäni melko tyyppillisiä tämän tyyppisten tapahtumien uutisoinnille. Erilaisen näkökulmien käsittely tuo uutisoinnissa puolueetonta kokonaiskuvaa esille, asioita on siis puitu monelta näkökantilta ja annettu mahdollisuus tuoda erilaisia ajatuksia ilmi. Eri näkökulmien

hahmottelun jälkeen pohdin erilaisia diskursseja, joita aineistosta löytyi. Intensiivisen aineiston läpikäymisen tuloksena huomasin erilaisia diskursseja, joita oli havaittavissa useissa artikkeleissa. Diskursseiksi muodostuivat motiivi, toiminta ja seuraus -diskurssi.

Aineiston tarkastelu diskurssianalyysin avulla antoi hyviä esimerkkiviitteitä siitä, millaisista näkökulmista asioista kirjoitetaan ja miten tapahtumien kuvausta käytetään luomaan lukijalle mielikuvaa muuttuvista tilanteista. Erilaisista näkökulmista huomioitu uutisointi tuo esiin niin aktivistien, virkavallan, rakennuttajan kuin ulkopuolisten tarkastelijoidenkin ajatuksia.

Uutispalveluna Yle on pidetty luotettavana ja puolueettomana mediantuottajana, ja näin ollen on lukijalle annettu paljon ajateltavaa siitä, mikä toiminta on oikein ja mikä kyseenalaistettavaa. Voidaan todeta, että uutisoinnista saadut mielikuvat ovat yleisesti kantaa ottamattomia, mikä johtuu toki valitusta uutiskanavasta.. Reilun pelin hengessä eri kanteilta tarkasteltu tilanne kiteyttää kuitenkin aktivismin olevan Suomessa jonkin verran käytetty tapa vaikuttaa ja osittain sen päämäärät ovat myös toimineet. On kuitenkin huomioitava aktivismin nurja puoli, missä lakia rikotaan ja yhteiskuntajärjestystä horjutetaan siinä määrin, että aktivistien ryhmittymät ja teot ovat huomioitu myös sisäministeriön turvallisuuskatsauksissa. Se, onko tilanne radikalisoitumassa paljonkin lähitulevaisuudessa, lienee mahdotonta ennustaa.

Tietoperustan pohjalta pohdittuna tulokset ovat sinänsä luotettavat, kuten jo mainittu, eri näkökulmat ja toiminnan motiivit ovat olleet esillä tässä työssä. Uutisia on kirjoitettu eri näkökulmista, mutta siitä huolimatta neutraalisti ja toimittajien omat näkemykset jäävät käsiteltyjen asioiden ulkopuolelle. Tapahtumien kuvaus on rakentanut mielestäni luotettavaa näkemystä siihen, mitä on tapahtunut. Tietoperustan pohjalta päädyn usein samankaltaisiin kokonaisuuden arviointeihin, kun mitä uutisissa on esitetty.

Härkönen (2015, 107) viittaa aiempaan tutkimukseen, jossa toimittajien on todettu olleen enemmän kiinnostuneita itse toiminnasta kuin tekojen taustoista tai tavoitteista. Samaan johtopäätökseen tullessa Härkönen mainitseekin iskun ja siihen liittyvän oikeusproessin saaneen eniten palstatilaa.

Kysymyksenä onkin ajatus siitä, onko julkisuuden saaminen onnistuneen aktivismin merkki vai ominaisuus. Kuten Härkönenkin (2015, 109-111) on selvittänyt, aktivisti saa tarpeen tullen puheenvuoron mediassa, jolloin tekojen motiivit on mahdollista tuoda esille. Kuitenkaan ei ole taetta siitä, onko haastattelun antanut aktivisti kertomassa medialle omaa vai isomman joukon yhteistä mielipidettä tai näkökantaa. Joka tapauksessa tässäkin tutkimuksessa on käynyt ilmi, että julkisuus on aktivismille ja sen onnistumiselle jopa elinehto. Julkisuuden tavoittelu ja laaja tiedon jakaminen eri verkostoissa ovat ne konkreettiset keinot, joilla muutosta haetaan asioihin. Onko suora toiminta tarkoituksenmukaista enää silloin, kun mediahuomio on saavutettu? Lyhyellä aikavälillä työkonet pysähtyy tai tuottajalle tulee kuluja ilkeiden takia, mutta pitkällä aikavälillä työt tulevat hyvin suurella todennäköisyydellä tehdyksi.

Eriäväisyytenä Härkösen tutkimukseen poliitikot eivät Hanhikiven tapahtumiin liittyvässä uutisoinnissa olleet juuri esillä, mutta poliisi tiedotti asioista ahkerasti ja sai äänensä kuuluviin. Tähän on varmasti syynä se, että Härkösen tutkimuksessa tapahtumat olivat tapahtuneet Venäjällä. Härkönen oli huomannut yhteiskunnallisten kysymysten pohdinnan olevan todella vähäistä mediassa (Härkönen 2015, 108). Tässä tutkimuksessa on tullut vastaan artikkeleita, joissa käsitellään aktivistien motiiveja ja niiden pohjalta on lähdetty tekemään uutisoitavaa selvitystyötä. Nämä artikkelit ovat kuitenkin vähälukuisia, eikä niiden kaltaisille uutisille ole annettu suurta huomiota palstoille. Se asia on pysynyt muuttumattomana, että toiminta ja iskut vievät huomion toimintaan johtaneista seikoista.

Tässä tutkimuksessa motiivi-diskurssissa kuvattiin tapahtumien ensisijaisia sekä toissijaisia syitä. Vastausta haettiin siihen, miksi jotakin ollaan tekemässä. Ensisijaisesti haluttiin pysäyttää rakennustyöt, toissijaisesti median ja sitä kautta ihmisten huomion saaminen ja rakennustyömaan kyseenalaistettujen seikkojen esilletuonti. Kun median kautta on päästy esille, niin tavoitteena on luoda hyväksyntää laittomallekin toiminnalle, sillä poliittinen päätöksenteko on koettu tulosta tuottamattomaksi. Diskurssi on pääosin objektiivinen, kyseessä on toisaalta jonkun esille tuoma mielipide asioiden oikeasta tolasta. Motiivin olemassaolo hyväksytään ja annetaan näin sille kantaa ottamaton oikeutus, periaatteessa sananvapaudestaan on omien aikomusten perustelussa kyse. Härkösen (2015,111) tutkimuksessa on myös punnittu lähtökohtia eri dis-

kurssien osana. Lain rikkominen on sinänsä tuomittavaa, mutta myös empaattisia piirteitä on löytnyt ymmärryksen kautta. Päämäärän ollessa hyväksi koettu ja väkivallan roolin ollessa pieni, on voitu asiaa käsitellä isommin tuomitsematta. Hanhikiveä koskevassa tutkimuksessa on jäänyt se, ovatko aktivistit olleet oikealla asialla, on jäänyt uutisissa hyvin pitkälle lukijan tulkintaan perustuvaksi.

Toiminta-diskurssi kuvaa tapahtuneita läheltä ja tuo tehdyt teot lukijan silmien eteen. Tässä diskurssissa on todella huomattava määrä nimenomaan todellisuuden kuvan rakentamista, koska sanavalinnat ja kuvailu antavat lukijalle paljon mielikuvia. Usein on kuvattu asioita niin, että aktivistit ovat ensin tehneet jotakin, johon poliisi on sittemmin puuttunut tavalla tai toisella. Tämä diskurssi käy hyvin lähellä Härkösen tutkimuksessa olevaa ”rikollisuuden diskurssia”. Tällöin on keskitytty johonkin laittomaan tekoon, välittämättä tarkoituseristä. Tarkoitus ei olekaan pyhittänyt keinoja, vaan kyse on yksiselitteisesti lain rikkomisesta.

Tämän tutkimuksen kolmas diskurssi toi esiin erilaisia seurauksia. Tapahtumista aiheutuneita seurauksia on monenlaisia, ja eri näkökulmista asioita käsitellessä yksilöön ja yhteiskuntaan kohdistuvat vaikutukset tulevat esille kuin myös se, ovatko seurauksista uutisointi säilyttään enemmän positiivisia vai negatiivisia. Härkösen tutkimuksessa seurauksena on mielletty aktivistien saama julkisuus, mikä on ollut osaltaan myös tarkoituksena (Härkönen 2015, 106.) Yhtäläisyyksiä on tullut myös siinä, että seurauksena on otettu myös hiukan aktivismin kohteena olleen osapuolen esiintuonti. Härkösen tutkimuksessa toimijat kuten öljyteollisuus on antanut joitain neutraalisävyisiä lausuntoja (Härkönen 2015, 117.) Tässä tutkimuksessa Fennovoiman edustajat ovat olleet myös melko neutraaleja haastatteluja antaneita, asioista on tiedotettu jonkin verran ja aktivisteja ei ole tuomittu mutta toivottu rauhanomaisia toimintatapoja mielenilmauksissa.

Tätä työtä olisi mahdollista laajentaa myös tulevaisuudessa. Esimerkiksi aineistosta voisi havaita enemmän diskursseja, tai tutkia niiden kehitystä pitemmällä aikavälillä. Erilaisen tutkimustuloksen voisi saada käsittelemällä eri uutiskanavien julkaisemia uutisia. Mielestäni eri medioilla on välillä hyvinkin erilaisia tapoja tuoda asioita esille, joten tarkastelu myös siltä näkökulmalta on mielenkiintoista. Muuttuuko median luoma kuva aktivismista ajan edetessä, uutisoidaanko

esimerkiksi alussa voimakkaasti kritisoiden ja ajan kuluessa hiukan positiivisemmin? Tämä työ on kuitenkin tehnyt vuoden 2016 Yle-uutisten ilmapiiriä kenties hiukan selvemmäksi.

Arto Lindholm (1998, 20) on maininnut toimijoiden perustelevan laitonta toimintaa sillä, että taloudellista vahinkoa aiheuttamalla voidaan vaikeuttaa iskun kohteen ammatinharjoittamista ja siten saada toiminta loppumaan. Mediahuomion saaminen on mainittu olevan vain sivuseikka tai sellainen asia, mihin ei pyritä. Vuoropuhelun aikaansaaminen yhteiskunnan kanssa ei olekaan vaikuttamisen keino, vaan toiminnan lopettaminen suoralla toiminnalla ja vahinkoa aiheuttamalla. Lindholmin mainitsema laittoman toiminnan perustelu ei sinänsä poikkea Hanhikiven tapahtumista, sillä vahinkojen aiheuttaminen ja siten asiaan vaikuttaminen on tullut esille myös tässä työssä. Toisaalta median vältteleminen tai sen merkityksen vähättely ei ole ollut suoranaisesti esillä. Toisaalta joissain Hanhikiven mielenosoituksissa on ollut mediavastaava, joka on hoitanut pääosan tiedottamisesta medialle, jolloin kaikkien ei tarvitse kommentoida medialle tapahtumista mitään. Heidän henkilökohtaiset mielipiteensä jäävät silloin tietysti pimentoon.

Lindholmin tutkimuksessa teoreettisena viitekehystenä toimii kaksi lähestymistapaa yhteiskunnallisiin ja vastakulttuurisiin liikkeisiin. Lähestymistavat ovat erilaisia, mutteivät sulje toisiaan pois tai ole ristiriidassa keskenään. (1998, 9). Tutkimuksessa on myös jaoteltu aktivismi näkyvään ja näkymättömään toimintaan. Nimiensä mukaisesti näkyvä toiminta on julkisuudessa tapahtuvaa toimintaa, kuten mielenilmaisuja tai muuta tiedotusvälineisiin helposti päätyvää. (1998, 17). Näkymätön toiminta taas on enemmän yksilön valintoja kuten tiettyjen liikkeiden tai asioiden boikotoimista ja kasvissyöntiä (1998, 24-25.)

Leo Straniuksen Pro Gradussa on analysoitu ympäristöprotestoinnin tilaa. Keskeisinä tutkimustuloksina on mainittu esimerkiksi ympäristöpolitiikan passivoituminen, joka näkyy esimerkiksi ammattimaisten ympäristöjärjestöjen toimimisena. Ympäristökeskustelu on otettu huomioon jo siinä määrin, että radikaali ympäristöliike olisi osin hiljentynyt. Ympäristöpolitiikka on otettu huomioon jo talouspoliittisten ja kansanvälisten toimijoiden toimesta. (2006, 125-126.) Tästä huolimatta ympäristöliikehdinnällä on mainittu olevan paljon mahdollisuuksia toimintaan ja uusia teemoja on myös havaittavissa. Stranius on pitäytynyt johtopäätöksessä, joka kuvaa ympä-

ristöliikkeen toimintaa aaltomaisena. Kyse on kiihtyvän keskustelun kautta toimintaan nousevasta ja ajan mittaan hiipuvasta liikehdinnästä. (2006, 27-28.)

Sisäministeriö on julkaissut väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsauksia, joiden tarkoitus on julkaista tietoa Suomessa toimivista ääriliikkeistä sekä järjestöistä. Järjestöillä on se yhteistä, että niiden on todettu käyttäneen väkivaltaa tai pidetään mahdollisena, että liike tulisi käyttämään väkivaltaa asiansa ajamiseksi. Julkaisu helpottaa tunnistamaan väkivaltaista radikalisoitumista sekä ekstremismiä, kuin myös ennaltaehkäisemään sitä. (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2016, 9) Tilannekatsauksissa kerrotaan yleiskuvaa siitä, mikä on ekstremismin sekä radikalisoitumisen tilanne milläkin hetkellä. Julkaisuissa on käsitelty myös Pyhäjoen tapahtumia.

Tilannekatsauksen mukaan ydinvoimaa vastustettiin siten, että se täytti väkivaltaisen ekstremismiin viittaavia tekoja. Hanhikiven ydinvoimalahanketta vastustava protestointi aiheutti kymmeniä rikosilmoituksia, mutta vain osa niistä liittyi väkivaltaan itsessään. (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2016, 16.) Tapahtumista kirjattiin yhteensä 6 pahoinpitelyä, 2 lievää pahoinpitelyä, 2 laitonta uhkausta, sekä 2 järjestystä ylläpitävän henkilön vastustamista. Julkaisun mukaan asianomistajina rikoksissa ovat ydinvoimalahankkeeseen liittyviä henkilöitä. Lisäksi rikoksiin on liittynyt vahingontekoja sekä varkauksia. (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2016, 17.)

Hanhikiven hankkeen väkivaltaiseen vastustamiseen on todettu osallistuneen myös ulkomailta tulleita ihmisiä. Julkaisu selittää osin väkivallan ilmentymistä sillä, että maailmalla ydinvoima ei ole nousujohteisessa asemassa, ja uuden ydinvoimalan rakentaminen Suomeen ei ole siten linjassa joidenkin Euroopan maiden kanssa. Lisäksi väkivaltaa tuovat mukanaan tuoreempi ja radikaalimpi aktivistisukupolvi, sekä ulkomaalaiset radikaalit. (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2016, 21.)

Julkaisuissa on käsitelty radikaaleja vaihtoehtoliikkeitä myös ydinvoiman osalta. Ryhmiä ei ole nimetty, vaan tapahtumia käsitellään yleisellä tasolla siitä, mitä on tapahtunut. Julkaisussa kerrotaan ydinvoiman vastaisen liikehdinnän olleen aiemmin väkivallatonta kansalaistottelematto-

muutta, mutta vuonna 2015 liikehdintä on radikalisoitunut. Pyhäjoen voimalaitoksen rakennushankkeen valmisteluiden alettua protestointi oli saanut väkivaltaisia piirteitä, ja keväällä 2016 protestoimista oli toteutettu laittomin sekä väkivaltaisoin keinoin. (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2017, 16.) Vuoden 2016 aikana Pyhäjoelta kirjattiin ydinvoima-aktivistien rikosepäilyjä yli 100 kappaletta, joista valtaosa oli väkivallatonta kansalaistottelemattomuutta. Väkivaltaiseen ekstremismiin liitettäviä rikosepäilyjä kirjattiin 15 kappaletta, joista valta-osa nimikkeellä virkamiehen väkivaltainen vastustaminen. Nämä 15 kirjattua tekoa on yhdistetty tutkinnassa nimikkeeseen väkivaltainen mellakka, missä aktivistit olivat käyttäytyneet uhkaavasti ja väkivaltaisia poliisia sekä vartijoita kohtaan. Poliiseja oli heitelty kivillä, ja yksi poliisi-auto oli sytytetty tuleen. Tapahtumien jälkeen vastustus oli jatkunut maltillisemmin. (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2017, 17.)

Julkaisut ovat mielestäni toimivia lähteitä, jotka perustuvat pitkälti poliisin tietoon tulleisiin rikoksiin. On mielenkiintoista seurata erilaisten ääriliikkeiden kehityskaarta kokonaiskuvaa tarkastellen. Toki piilorikollisuuden, kirjaamatta jääneiden rikosten sekä muiden kuin väkivaltaisen ekstremismin tunnusmerkistön täyttävien tekojen jäädessä pois katsauksesta, on julkaisun tarjoama anti hiukan suppeampi verrattuna todellisuuteen ja poliisinkin työmäärään asioiden tiimoilta. (Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2016, 10.)

Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaukset herättävät ajatuksia tapahtumista. Niiden antamisen rikostilastojenkin valossa voidaan todeta, että kansalaisaktivismilla ja suoralla toiminnalla on varjopuolensa, joka ei tule aina kokonaisuutena esiin. Mielestäni ei voida sanoa, että mielenilmauksien järjestäjät olisivat vastuussa kaikkien paikalla olleiden tekemisistä. On kuitenkin otettava huomioon, että kun kyseessä on yli sadan rikosepäilyn vuositahti pelkästään Pyhäjoelta, ei ole uskottavaa että kyse olisi enää yksittäisistä tekijöistä. Tilannekatsaukset osoittavat myös aktivistien verkostoitumisen ja joukkotoiminnan organisoitumiskyvyn. Poliisi on pitänyt Hanhikiven mielenilmauksia vartenotettavana huolenaiheena ja tilastot näyttävät, ettei huoli ole ollut turha.

Laillisen yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona käytettyä kokoontumisvapautta on Hanhikivellä käytetty aktivistien toimesta. Paljon on kuitenkin kyseenalaistettavissa aktivistien toiminnassa kokoontumislainkin näkökulmasta. Tässä työssä jo aiemmin käsitellyissä poliisin tiedotteissa on mainittu tapahtuneen vahinkoa omaisuudelle vahingontekojen osalta, samoin Fennovoimalle on tullut mittavia omaisuusvahinkoja. Turvallisuus on tärkeä seikka, jota ei voida sivuuttaa. Ihmisen mennessä työkoneen varo-alueen sisäpuolelle, on kyse mielestäni myös lain määrittelemästä turvallisuuden vaarantamisesta. Suoran toiminnan keinonakin liikennettä on pyritty pysäyttämään ja häiritsemään työmaan alueella, joten poliisilla on toimivalta ryhtyä toimenpiteisiin.

On asiaan kuuluvaa pohtia, ovatko perustuslailliset oikeudet toteutuneet Hanhikiven mielenilmauksissa. Lukuisista esiin tulleista lain rikkomisista ja järjestyshäiriöistä huolimatta jokainen kiinni-otto tai muu poliisin suorittama toimenpide on oltava perusteltavissa. Poliisilla on vastuu toimia lain antamissa puitteissa myös kaottisissa tilanteissa. Näkisin kuitenkin niin, että poliisin toiminta on ollut organisoitua alusta loppuun myös vuoden 2016 huhtikuun suurimmissa mielenilmauksissa. Lisäksi poliisin tiedotteissa on usein mainittu perusteet esimerkiksi rikosperusteisten tai poliisilakiperusteisten kiinni-ottojen tarkkuudella. Poliisin toiminnasta on ennalta tiedotettu ja ilmoitettu tietyt raamit, joiden mukaan poliisi toimii.

7.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tässä opinnäytetyössä pyrittiin neutraaliin ja objektiiviseen tulkintaan huolimatta tekijän omista mielipiteistä ja lähtökohdista. Tämä oli mahdollista siten, että tutkimusta ennen on käyty läpi asian taustalta löytyviä piirteitä ja näkökulmia. Kun ensin on ymmärretty miksi jokin ilmiö tapahtuu, niin on helpompi tarkastella asiaa useasta eri näkökulmasta ja ennen kaikkea objektiiviseen sävyyn. Usein asiat eivät ole mustavalkoisia, vaan niitä voidaan perustella usealla tavalla. Mikäli jokin tapahtuma on oman oikeustajun vastainen, on puolueeton ajattelu mahdollista silloin, kun ymmärtää jossain määrin eri tekijöiden lähtökohtia. Myös aineiston valinnassa on ollut mahdollisimman objektiivinen toimintamalli. Kaikki näkökulmat olivat tervetulleita rikastamaan tutkimuksen sisältöä.

Kari Ilmonen kirjoittaa tutkijan ulkoisista sitoumuksista Raine Vallin ja Juhani Aaltolan toimittamassa kirjassa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Ulkoisilla sitoumuksilla tarkoitetaan ”tutkijan kulttuurista ja tieteellistä taustaa ja sitä, minkälaisessa fyysisessä ja symbolisessa ympäristössä tutkija työskentelee.” (Valli & Aaltola 2015,143).

Tutkijan oli siis selvitettävä oman työkenttensä vaikuttavuutta objektiivisen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Omat ennakkokäsitykset ja oletukset eivät saa olla lopputulokseen vaikuttavassa roolissa toki missään luotettavassa tutkimuksessa, mutta diskursseista saatavat johtopäätökset ja tulkinnat on myös pidettävä puolueettomana. Diskurssianalyysin aineistona suositaankin sellaista aineistoa, johon tutkijalla ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa.

Mielestäni myös aineiston rajaaminen vaikuttaa alusta alkaen, koska lopputulos ja käsitellyt diskursit vievät tutkimusta ja sen herättämää keskustelua omaan suuntaansa. Aineiston rajaaminen sulkee aina jokin tutkimussuunnan tieltään ja tämä osa kokonaisuudesta jää käsittelemättä. On mainittu, että aineisto kerätään tietyn tutkimuksen kiinnostuskohdan mukaan, mutta aineistoa voidaan myös täydentää tutkimuksen aikana esiin tulleiden ajatusten mukaan (Jokila, Juhila, Suoninen 2016, 453). Tässä työssä käytetty uutiskanava oli mukana opinnäytetyön prosessissa oikeastaan alusta alkaen. Ylen toimittajan vaikuttivat olleen aktiivisesti paikalla ja uutisoivat tiettyinä ajankohtina Hanhikiven mielenilmauksista useaan kertaan päivässä. Mielestäni Ylen toimintaan ei kuulu sensaatiohakuinen otsikointi uutisissa tai tiettyjen aiheiden ”lypsäminen”. Kun otetaan huomioon uutisoinnin laajuus, niin olin vahvasti sitä mieltä, että juuri Ylen uutisoinnista saisi monimuotoisen mutta luotettavan läpileikkauksen Hanhikiven tapahtumista. Osasyynä Ylen valitsemiseksi oli laaja levikki sekä se, että Ylen palvelut ovat kaikkien saatavilla. Suomessa on toki muitakin luotettavana pidettäviä uutiskanavia, jotka olisivat hyvin voineet olla osana tämän työn aineistoa. Esimerkkeinä Helsingin sanomat, Aamulehti, Iltalehti ja Iltasanomat joista kaikista olisi saanut varmasti oman lisänsä diskursseihin.

Tavanmukaista on, että diskurssianalyttinen tutkimus sisältäisi tutkijan kuvaelmaa omasta suhteestaan tutkittavaan kohteeseen. Tutkijaa pidetään alisteisena diskursseille, eikä ihminen voi juuri vaikuttaa diskurssien olemassaoloon. Niin empiirisen kuin rationalistisenkin lähestymistä-

van mukaan tutkijan on syytä selvittää se, mitä on tehnyt ja mitä on mahdollisesti oppinut. Subjektiiivisuus tulee diskurssianalyysissä väistämättä esiin tutkijan kuvatessa omaa toimintaansa ja perustellessaan tutkimuksen etenemiseen vaikuttaneita ratkaisuja (Remes 2006, 339-340.) Kun tutkija on pakotettu vaikuttamaan näin tutkimukseen, esimerkiksi suuntaamalla ja rajaamalla sitä, niin lopputuloksen yleispätevyys tai puolueettomuus voi olla kyseenalaistettavissa.

Oman poliisiuteni vaikutusta tähän työhön olen miettinyt siten, että olisin tietysti mahdollisimman puolueeton. Välillä on kuitenkin ollut hankalaa lukea asiavirheitä sisältäviä mielenilmaisuihin liittyviä tekstejä, joissa esimerkiksi poliisin toimintaa kyseenalaistetaan. Mielestäni ymmärrän ja osaan perustella poliisin toiminnan lainmukaisuuden, jolloin sitä ei tule kyseenalaistetuksi. Tietysti elämässä on tapauksia missä ihminen, kuten poliisikin, tekee virheen. Siitä huolimatta olen kokenut asian niin, että poliisin voimankäytön edellytyksiin ja lain mukaisiin perusteisiin ei kaikilla siviileillä ole kovin suurta tietämystä. Tämä aiheuttaa osaltaan valitettavia väärinymmärryksiä ja huonoja asenteita. Internetin ollessa mainio tiedonlevityskenttä, sitä kuitenkin käytetään myös väärin julkaisemalla tahallisesti tai tietämättään väärää tietoa. Provosoituminen virheellistenkin uutisten perusteella on mielestäni yleinen ilmiö nykyajan maailmassa.

Analyysissä oma poliisikoulutukseni näkyi siinä, että poliisia kohtaan tulevaa kritiikkiä on jossain määrin omituista lukea, mikäli se on perusteltu huonosti. Kritiikkiä toki tulee joskus aiheesta ja joskus taas aiheetta. Onkin vaikea käsitellä kritiikkiä rakentavana palautteena, kun ymmärtää itse asian poliisin silmin. Toisaalta kritiikin tuottaja on mahdollisesti kokenut saaneensa huonoa palvelua poliisilta ja näin palautteeseen valitut sanavalinnat voivat antaa erilaista kuvaa asian todellisesta luonteesta. Yleisesti asenteet poliisia kohtaan ja tietämättömyys poliisin toiminnan taustalla luovat väärinymmärryksiä ja kenties aiheetonta tuskastumista poliisia kohtaan. Kritiikkiä kuitenkin saa ja pitää olla, sillä epäkohtiin on mielestäni puututtava ja poliisi-toiminnan jatkuva kehitys parempaan suuntaan onnistuu osin palautteen kautta.

Tähän työhön syventyminen oli arvokas kokemus. En ollut aiemmin perehtynyt sen tarkemmin aktivismin lähtökohtiin tai motiiveihin, vaikka aihe onkin ollut mielenkiintoinen esimerkiksi

uutisista seurattuna. Periaatteenani tätä opinnäytetyötä tehdessä olen pitänyt sitä, että vaikka vastaan tulisi asioita joita en hyväksy, niin en anna oman näkemykseni vaikuttaa siihen mikä on oikein ja mikä väärin. Hyväksyn ihmisen ja mielipiteen laittoman teon taustalla, mutta en itse tekoa. Tulin huomanneeksi, että aktivismin keinoin asiaansa ajava ei välttämättä koe, että hänen äänensä voisi tulla kuuluviin tai että hän voisi vaikuttaa juuri hänelle tärkeisiin asioihin. Hän ei siis välttämättä luota yhteiskunnan ja politiikan rakenteisiin tai toimivuuteen.

Aktivismi tuo tärkeitä asioita esille ja paljon sellaista mihin ei normaalisti kiinnitettäisi huomiota mediassa tai elämässä yleensä. Tästä huolimatta en pidä lain rikkomista oikeutettuna. Tieto leviää nykyään suurella volyyymilla ympäri maailmaa sekunneissa. Miksei tietoa tai tietämystä voisi levittää suuren yleisön huomion saamiseksi jotenkin muuten, kuin lain rikkomisen tuoman mediahuomion avulla? Kun ongelmalliseksi koettu asia on saatu ihmisten tietoisuuteen, on jäljellä vielä laillisia keinoja asioiden muuttamiseksi. Siinä kohtaa yhteistyö eri tahojen kesken on huomattavasti helpompaa, kun tilannetta on lähestytty reilusti, asiallisesti ja ennen kaikkea laillisesti.

8. POHDINTA

Pohdinnassa otan vapaamman linjan eräiden seikkojen käsittelemiseen, kuin mitä analyyttinen tulkinta tutkimuksena vaatii. Retorista ajatuksenkulkua herätti ajatus aktivistien halusta jatkaa toimintaa, vaikka tutkimuksessa esiin tulleista motivaation lähteistä usea täytyikin. Tutkimuksessa motivaation lähteiksi analysoitiin julkisuudenhakuisuus, poliittinen vaikuttaminen ja rakennuttajaan vetoaminen ja toiminnan lopettaminen. Periaatteessa julkisuutta tempaukset saivat runsaasti mediassa, ja ulkomaalaisten aktivistien kautta myös muualla maailmassa ollaan tiettyissä piireissä hyvinkin tietoisia siitä, mitä Hanhikivellä on tekeillä.

Poliittinen vaikuttaminen ei tullut esille diskursseja analysoitaessa siinä mielessä, että politiikan saralta asiaan olisi annettu huomiota. Rakennuttajaan vetoaminen on onnistunut, ja se tuli dis-

kursseissakin esille työkoneiden pysähdytyä tai tien ollessa suljettuna. Herää väistämättä kysymys siitä, mikä on aktivistien määränpää huomioiden riittävä saavutus? Kuinka kauan on jatkettava toimintaa, ja huomattava, että tällä kertaa kansalaisaktiivismin keinoin vaikuttaminen ei tuottanut suoranaista tulosta konkreettisesti. Mikäli aktivismin tarkoitus on ollut herättää ajatuksia ja tuoda ajatusmaailmaa tietoiseksi, niin sehän onnistui. Ydinvoimalan rakennusprojekti etenee vielä keväällä 2017 tätä kirjoitettaessa, mutta jatkuuko taistelu ja kuinka kauan?

Suoran toiminnan mallia on käytetty Hanhikivellä paljon, ja sille on esitetty useita oikeutushakuisia perusteita aktivistien ylläpitämiltä sivustoilta. Tärkeimpiä toimintaan ohjaavia ydinvoiman vastaisia näkökulmia on se, ettei Suomeen tarvittaisi lisää ydinvoimaa, ydinvoimalan omistussuhteiden kyseenalaistaminen, ydinvoimalaitoksen laillisuus ydinvoimalakiin vedoten koska ydinjätteen loppusijoituspaikka on ollut epätiedossa ja virkistyskäytössäkin olleen luonnonalueen raivaaminen voimalaitoksen tieltä.

Mikä onkaan näistä esimerkinomaisista mahdollisuuksista se voimakkain syy kansalaistottelemattomuudelle, vai onko monen epäkohdaksi koetun asian summa se viimeinen niitti, joka ajaa aktivistit barrikadeille? Olisiko poliittiset vaikuttajat voineet estämään Hanhikivellä sattuneet konfliktit jonkinlaisella molempia osapuolia tyydyttävällä sovittelulla, kuten Koijärvellä vuonna 1979? Sitähän emme tiedä, ainakaan ennen mahdollisia seuraavia kiihkeitä ajatuksia herättäviä hankkeita.

9. LÄHTEET

9.1 Internet- lähteet

Fennovoiman teettämä kysely 16.2.2012:

<http://www.fennovoima.fi/uutiset/uutiset/fennovoiman-tuki-pyhajoella-ja-seudulla-vahvaa> Luettu 23.4.2017

Fennovoiman teettämä kysely 21.12.2015: <http://www.fennovoima.fi/uutiset/uutiset/hankkeen-tuki-pyhajoella-ja-sen-ymparyskunnissa-vahvistunut> Luettu 23.4.2017

Greenpeace.org: Ydinvoima. Luettavissa:

<http://www.greenpeace.org/finland/fi/kampanjat/ydinvoima/> Luettu 8.5.2017

Hyökyaalto-verkoston esittely. Luettavissa: <https://hyokyaalto.net/esittely/> Luettu 23.4.2017

Hyökyaalto-verkoston periaatteet. Luettavissa: <https://hyokyaalto.net/periaattemme/> Luettu 23.4.2017

Härkönen, Anita 2015: Sankareita vai rikollisia? Greenpeacen syksyn 2013 iskun mediakuva suomalaisessa sanomalehdistössä, Jyväskylän yliopisto, Pro Gradu-tutkielma. Luettavissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/46765/URN_NBN_fi_jyu-201509052812.pdf?sequence=7 Luettu: 29.4.2017

Kokoontumislaki 22.4.1999/530 Luettavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990530> Luettu 8.5.2017

Lappalainen, Pertti: Jyväskylän yliopisto, sanasto ja määritelmä. Luettavissa:

<http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kansalaisaktivismi> Luettu 6.5.2017

Lindholm, Arto 1998: Radikaali ympäristöaktivismi modernin murroksessa. Helsingin yliopisto, Pro Gradu-tutkielma. Luettavissa:

<http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/val/sospo/pg/lindholm/radikaal.pdf> Luettu 8.5.2017

Maan ystävät, periaatteet. Luettavissa: <http://maanystavat.fi/keinot-ja-periaatteet> Luettu 23.4.2017

Maan ystävät, perustietoa. Luettavissa : <http://maanystavat.fi/tietoa-maan-ystavista> Luettu 23.4.2017

Maan ystävät, tietoa ydinvoiman vastaisesta toiminnasta. Luettavissa:
<http://www.maanystavat.fi/ydinvoimanvastainen-toiminta> Luettu 23.4.2017

Maan ystävät, toimintakertomus vuodelle 2015, Luettavissa:
http://maanystavat.fi/sites/default/files/toimintakertomus_2015.pdf Luettu 23.4.2017

Maan ystävät, toimintasuunnitelma vuodelle 2016, luettu 23.4.2016, luettavissa:
http://maanystavat.fi/sites/default/files/toimintasuunnitelma_2016.pdf Luettu 23.4.2017

Maan ystävät, toimintasuunnitelma, luettu 23.4.2017, luettavissa:
http://maanystavat.fi/sites/default/files/attachments/tosu_2017.pdf Luettu 23.4.2017

Maan ystävät, ydinvoiman vastainen toiminta, luettu 23.4.2017, luettavissa:
<http://maanystavat.fi/ydinvoimanvastainen-toiminta> Luettu 23.4.2017

Maan ystävät -yhdistyksen julkaisema tiedote koskien Reclaim The Cape -toimintaviikkoa. Luettavissa: <http://maanystavat.fi/tapahtumat/reclaim-cape> Luettu 23.4.2017

Osallistu.fi: Miten voit vaikuttaa yksin ja ryhmässä? (<http://www.osallistu.fi/omallatavallasi/miten-voit-vaikuttaa-yksin-ja-ry/>) Luettu 23.4.2017

Poliisin sisäisen ja ulkoisen viestinnän käsikirja. Luettavissa:
http://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/15034_POLIISI_viestintakasikirja_v090511.pdf?f28fa371c65bd488 Luettu: 28.4.2017

Pro hanhikivi 21.4.2016: Pro Hanhikivi ei mukana mielenilmauksissa. Luettavissa:
<http://pro.hanhikivi.net/pro-hanhikivi-ei-mukana-mielenilmauksissa/>. Luettu 23.4.2017.

Pro Hanhikivi: Perustietoja yhdistyksestä. Luettavissa: <http://pro.hanhikivi.net/yhdistys/> Luettu 23.4.2017.

Sisäministeriö 2014: Väkivaltainen ekstremismi Suomessa, Tilannekatsaus 2/2014. Luettavissa:
<http://intermin.fi/documents/1410869/3723676/Vakivaltainen-ekstremismi-Suomessa-tilannekatsaus-2-2014.pdf/4548b2a9-64f0-4b24-bf03-dd66b9ca6a1b> Luettu 23.4.2017

Sisäministeriö 2016: Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2016. Luettavissa:
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75390/Vakivaltaisen_ekstremismin_NETTI.pdf?sequence=1 Luettu 23.4.2017

Sisäministeriö 2017: Väkivaltaisen eksremismin tilannekatsaus 1/2017. Luettavissa: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79235/03%202017_Vakivaltaisen%20ekstremismin%20tk%201_2017.pdf?sequence=1 Luettu 23.4.2017

Stop! Fennovoima, tiedote Reclaim The Cape-leiristä. Julkaistu 15.3.2016, luettavissa: <https://fennovoima.no.com/fi/2016/03/tiedote/> Luettu 23.4.2017

Stop! Fennovoima, tietoa leiristä. Luettavissa: <https://fennovoima.no.com/fi/reclaim-the-cape/> Luettu 23.4.2017

Stranius, Leo 2006: Ympäristöliikeshdinnän aallot : Suomalaisen ympäristöprotestin tilanneanalyysi uudella vuosituhannella. Tampereen yliopisto, Pro Gradu-tutkielma. Luettavissa <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/93736/gradu01265.pdf?sequence=1> Luettu 8.5.2017

Stuk.fi: Suomen ydinvoimalaitokset, päivitetty 22.12.2016. Luettavissa: <http://www.stuk.fi/aiheet/ydinvoimalaitokset/suomen-ydinvoimalaitokset> Luettu 15.5.2017

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731. Luettavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731> Luettu 8.5.2017

Takku.net. Artikkelit: Mitä on suora toiminta? Luettavissa: <https://takku.net/article.php/2016040523445166> Luettu 23.4.2017

Takku.net. Sivuston esittely, päivitetty 11.3.2016, luettavissa: <https://takku.net/page.php/johdanto> Luettu 23.4.2017

Takku.net. Tiedote Reclaim The Cape-toimintaviikosta. Julkaistu 29.1.2016, luettavissa: <https://takku.net/article.php/20160129104658117> Luettu 23.4.2017

WWF: Linjaus ydinvoimasta: Luettavissa: <https://wwf.fi/wwf-suomi/viestinta/uutiset-ja-tiedotteet/Hallituksen-ydinvoimapaatos-ei-edista-tehokasta-ja-kestavaa-energiantuotantoa-ja-kulutusta--502.a> Luettu 23.4.2017

World-nuclear.org: Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuus. Luettavissa: <http://www.world-nuclear.org/information-library/safety-and-security/safety-of-plants/chernobyl-accident.aspx> Luettu 8.5.2017

Yle.fi. 12.1.2016 Pro Hanhikivi luovutti: Ydinvoimahanketta vastaan ei voi taistella: <http://yle.fi/uutiset/3-8589391> Luettu 23.4.2017.

Yle.fi 28.11.2014 Yle pähkinän kuoressa. Luettavissa:
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/11/28/yle-pahkinankuoressa> Luettu 30.4.2017

Yle.fi. 23.7.2015 Alle kolmannes antaa tukensa Fennovoiman ydinvoimalle: Luettavissa:
<http://yle.fi/uutiset/3-8175892>.Luettu 23.4.2017.

Yle.fi. 29.4.2016: "Läheltä rikosta liippaa", sanoo oikeusoppinut Fennovoiman vastaisesta julistuksesta Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8846624> Luettu 20.4.2017

Yle.fi. 18.4.2017: ” Ylen uhkakuvakysely: Tukholman isku lisäsi selvästi suomalaisten väkival-
 lan ja terrorismin pelkoa” Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-9560214> Luettu 10.5.2017

Yliselä Aura 2006: Kadut tanssien ihmisille: Jyväskylän yliopisto, Pro Gradu-tutkielma. Luetta-
 vissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/11654/URN_NBN_fi_jyu-2006526.pdf?sequence=1 Luettu 20.4.2017

9.2 Kirjalliset lähteet

Ahonen, Timo & Termonen, Markus & Vehaluoto, Ulla: Väärin ajateltua - Anarkistisia pu-
 heenvuoroja herruudettomasta yhteiskunnasta. (Kampus Kustannus 2011)

Eskola, Jari & Suoranta, Juha: Johdatus laadulliseen tutkimukseen (Gummerus 2003)

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero: Diskurssianalyysi Teoriat, peruskäsitteet ja
 käyttö (Vastapaino 2016) : Sisältää aiemmin julkaistut teokset Diskurssianalyysin aakkoset ja
 Diskurssianalyysi liikkeessä

Lindholm, Arto: Maailman parantajat : Globalisaatiokriittinen liike Suomessa (Gaudeamus
 2005)

Metsämäki, Mikko & Nisula, Petteri: Aktivistit: Suomalaisten kansalaisliikkeiden tarina. (Edita
 2006)

Rasimus, Ari: Uudet liikkeet – Radikaali kansalaisaktivismi 1990-luvun Suomessa (Tampereen
 yliopistopaino 2006)

Remes, Liisa: Diskurssianalyysin perusteet. Toim. Metsämuuronen, Jari: Laadullisen tutkimuksen käsikirja sivut 288-374. (Gummerus Jyväskylä 2006)

Valli, Raine & Aaltola, Juhani: Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. (PS -kustannus 2015)

9.3 Tutkimuksen aineistolähteet

Yle.fi 22.1.2016: Aktivistit pysäyttivät ydinvoimalan työmaaliikenteen Pyhäjoella – poliisi otanut kiinni yhden henkilön Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8616192> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 3.2.2016: Aktivisteja poistettiin taas Fennovoiman työmaa-alueelta Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8644481> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 15.3.2016: Pyhäjoella osoitettiin mieltä – poliisi ei kommentoi kakutusta Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8746132> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 14.4.2016: Aktivistit lukitsivat itsensä työkoneisiin Fennovoiman työmaalla Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8811668> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 14.4.2016: Ydinvoimalatyömaan toimistotaloa töhrittiin punaisella maalilla Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8810557> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 21.4.2016: Ydinvoima-aktivisti: Monella on ärsytyskynnys ylittynyt Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8828705> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 22.4.2016: Suuri joukko ydinvoiman vastustajia pyhäjoelle – poliisi varautuu ja tarkkailee Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8829416> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 25.4.2016: Partioita lisätty ja poliisi toivoo, etteivät mielenilmaukset karkaa väkivallaksi Pyhäjoella Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8833900> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 26.4.2016: Aktivistit paiskoivat toimittajaa kivillä ydinvoimamielenosoituksessa – video Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8837349> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 26.4.2016: Aktivisti uhkasi Yle Oulun toimittajaa Pyhäjoella Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8837176> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 26.4.2016: Ydinvoima-aktivistien aikataulu salainen – varautuneet kahinoitiin poliisin kanssa Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8834776> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 26.4.2016: 37 aktivistia kiinniotettu Pyhäjoella – kolmannes ulkomaalaisia Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8838785> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 26.4.2016: Yle paikan päällä ydinvoima-mielenosoituksessa – Twitter-seuranta Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8837247> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 26.4.2016: Fennovoima: Aktivistit eivät ole pysäyttäneet töitä Pyhäjoen ydinvoimalatyömaalla Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8837106> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 28.4.2016: Aktivistit sulki ihmisketjulla teitä Hanhikivenniellä Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8843895> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 28.4.2016: Ydinvoimavastustajien otteet kovenevat Pyhäjoella – poliisiauto sytytettiin tulleen Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8844891> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 2.5.2016: Tutkijan mukaan Pyhäjoen Hanhikiven tapahtumat voivat pitkittyä Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8847833> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 11.5.2016: Fennovoima: Pyhäjoen huhtikuuisista tapahtumista koitui kymmenien tuhansien vahingot Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8872540> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 27.5.2016: Poliisille ei syytteitä Pyhäjoen mielenilmauksesta Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-8908927> Luettu: 2.5.2017

Yle.fi 27.9.2016: Työkoneiden päälle kiivenneille aktivisteille sakkoja Luettavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-9194366> Luettu: 2.5.2017

9.4 Poliisin tiedotteet

Poliisi.fi 13.10.2014: Pyhäjoella mielenosoitus Luettavissa: http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/pyhajoella_mielenosoitus_35050 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 13.10.2014: Pyhäjoen mielenilmaisuus päättyi Luettavissa: http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/pyhajoen_mielenilmaisuus_paattyi_35051 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 4.6.2015: Pyhäjoella Hanhikivellä Fennovoiman työmaa-alueella häiriköintiä 4.6.2015
Luettavissa:
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/pyhajoella_hanhikivella_fennovoiman_tyomaa-alueella_hairikointia_4_6_2015_30797 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 23.9.2015: Oulun poliisi avusti hyväkuntoisen mieshenkilön puusta alas Pyhäjoen Hanhikivenniemellä Luettavissa:
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/oulun_poliisi_avusti_hyakuntoisen_mieshenkilon_puusta_alas_pyhajoen_hanhikivenniemella_39330 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 21.4.2016 Poliisi varautuu Pyhäjoen Hanhikivellä yleisen järjestyksen ylläpitämiseen Luettavissa:
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/poliisi_varautuu_pyhajoen_hanhikivella_yleisen_jarjestyksen_yllapitamiseen_46723 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 22.4.2016 Hanhikiven toimintaviikko alkoi rauhallisesti Luettavissa
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/hanhikiven_toimintaviikko_alkoi_rauhallisesti_46803 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 23.4.2016 Ei tiedotettavaa Hanhikiveltä Luettavissa:
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/ei_tiedotettavaa_hanhikivelta_46824 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 25.4.2016: Hanhikivellä rauhallista Luettavissa:
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/hanhikivella_rauhallista_46884 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 26.4.2016: Pyhäjoen Hanhikivellä lukuisia järjestyshäiriöitä ja epäiltyjä rikoksia Luettavissa
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/pyhajoen_hanhikivella_lukuisia_jarjestyshairioita_ja_epailtyja_rikoksia_46939 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 27.4.2016: Hanhikiven eilisten tutkinta jatkuu Luettavissa
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/hanhikiven_eilisten_tutkinta_jatkuu_46993 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 28.4.2016: Torstaina mielenilmauksia Hanhikivellä Luettavissa:
http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/torstaina_mielenilmauksia_hanhikivella_47025 Luettu 2.5.2017

Poliisi.fi 28.4.2016: Pyhäjoen Hanhikivellä väkivaltaisuuksia Luettavissa:

http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/pyhajoen_hanhikivella_vakivaltaisuuksia_47036 Luettu 3.5.2017

Poliisi.fi 28.4.2016: Poliisioperaatio Pyhäjoen Hanhikivellä päätynyt Luettavissa:

http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/poliisioperaatio_pyhajoen_hanhikivella_paatynyt_47040 Luettu 3.5.2016

Poliisi.fi 29.4.2016 Hanhikiven eilisen tilanteen selvittelyä Luettavissa:

http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/hanhikiven_eilisen_tilanteen_selvittelya_47070 Luettu 3.5.2016

Poliisi.fi 29.4.2016: Poliisi poistaa aktivistit Hanhikiven alueelta Luettavissa:

http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/poliisi_poistaa_aktivistit_hanhikiven_alueelta_47078 Luettu 3.5.2017

Poliisi.fi 2.5.2016: Hanhikiven purettujen aktivistileirien jäljet puhuttavat Luettavissa

http://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/tiedotteet/1/1/hanhikiven_purettujen_aktivistileirien_jaljet_puhuttavat_47138 Luettu 3.5.2017